

REPUBLIKA

ROK XVII.

ŁÓDŹ. PIATEK, 13 STYCZNIA 1939 ROKU.

CENA NUMERU 15 GROSZY

№ 13

PREM. SKŁADKOWSKI O SYTUACJI W POLSCE

Rola samorządu i sejmiku w państwie. — Ocena wyborów w Łodzi. — Problem mniejszości narodowych Obóz w Zbąszyniu zostanie zlikwidowany

Warszawa, 12 stycznia.

(PAT) Na dzisiejszym posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej p. prezes rady ministrów gen. Sławoj-Składkowski wygłosił następujące przemówienie:

„Wysoka Komisjo, Pan kolega Długosz z systematycznością i pracowitością rolnika przeorał wszystkie działy ministerstwa spraw wewnętrznych, niczego nie zaniedbał, dał nam cały szereg wniosków, opartych na praktyce życia codziennego, na obserwacji życia od dołu. Wnioski te postaram się przestudować i, o ile możliwości, wprowadzić w życie.

Kolega referent spowodował pewien fakt, o którym oczywiście nie mogę mo-

wić bez zarumienienia, fakt, który mi jednak sprawił wielką przyjemność, miałem, opierając się na niezasłużonej słabości do mnie, doprowadził Wysoką Komisję do tego, że była mu brawo, gdy mówił o mnie.

Oczywiście, sprawiło mi to podwójną uciechę, dlatego, że łaskawie Wysokiej Izby została w ten mój sposób uwieczniona, a powtóre dlatego, że jest widać we mnie coś jeszcze z niewinnej dziewczyny, bo poczułem się tak jak zawstydzony, że aż ha... (Wesołość).

Proszę kolegów. P. kolega Szymanowski, twierdząc, że nie wszyscy starostowie są dobrzy, miał świętą rację.

„Wiosna ludów już minęła...”

Mówiąc, że należy wprowadzić na czoło samorządu powiatowego czynnik wybieralny a nie starostów, przywołał nam przed oczy te „błogosławione” lata z okresu roku 1848, z „wiosny ludów”, chęci społeczeństwa odgradzania się od rządu i prowadzenia samemu swoich agend.

Niestety, w całym świecie ta WIOSNA JUŻ MINEŁA, niestety, państwo musi pod każdym względem, a więc i w samorządzie przygotowywać się nieustannie do obrony i wskutek tego, choć czynnik narzuco-

ny może być nieraz mniej przyjemny, ale jest bardziej obiektywny i dlatego jest tu bardziej pożądany. Zresztą poza wojną — proszę kolegów — przecież ci ludzie z miejscowego społeczeństwa zawsze są powiązani szeregiem różnych spraw, które obiektywny starosta łatwiej opanuje, niż oni. I dlatego muszę się sprzeciwić temu wnioskowi, musi pozostać tak jak jest bo tak jest więcej jednolite, mniej więcej wszystko jest jednakowo prowadzone, jest prowadzone w sposób bardziej przygotowujący państwo na wypadek potrzeby obrony.

Podatki nie są robione dla przyjemności

Poruszył również kolega Lechnicki ceny zboża i nowy podatek przemiatowy. Ten podatek przemiatowy spełnił i spełnia wielką rolę. Wiemy wszyscy, że dzięki niemu po żniwach wszyscy nie popędzili na rynek i ceny zboża nie obniżyły do niemożliwości. Każdy trzy-

mał się tego, że ceny muszą być utrzymane i pójdą w górę. Kilkunastomilionowy fundusz przy eksporcie odegra swoją rolę, a że rolnik zapłaci 10 gr., to trudno, będzie przeklinał, ale podatki nie są robione dlatego, żeby człowieka w dobry humor wprowadzić. (Wesołość).

Odpowiedź posłowi Sommersteinowi

Pan kolega Sommerstein był łaskaw powiedzieć, że żałuje, iż paru dawnych posłów nie ma już w sejmie — co pięknie świadczy o jego zamilowaniu do tradycji — i powołał się na nich.

Pozwoli pan kolega, że ja również ODWZAJEMNIE SIĘ PANU i powołałem się na posła żydowskiego, którego już nie ma w sejmie — a żałuję, że go nie ma w sejmie. Mam tu na myśli wspólnego naszego znajomego, posła Grynbauma.

Posel Grynbaum, jak przemawiał w swoim czasie w sejmie, to przemawiał daleko ostrzej niż pan, jego „rozpac” trzy razy więcej występowała w jego przemówieniach w sejmie, niż w przemówieniach panów. Panów mowy w porównaniu z jego to były szczybelki dziesięć czynki wobec hukania olbrzyma (wesołość). On mówił o rozpaczach, o strasznych krzywdach, które się dzieją narodowi żydowskiemu. Pan Grynbaum

wrócił po paru latach z zagranicy i był na tyle uprzejmy, że zechciał mnie odwiedzić. Przyjąłem go i patrzę:

POSEL GRYNBAUM, CZY NIE POSEŁ GRYNBAUM?

Dawniej zawsze był zirytowany, zawsze twarz jego była podniecona, gdy przemawiał w sejmie. Teraz wchodzi do mnie młody człowiek, odświeżony, pełen animuszu, powrócił jakby owiany podmuchem południowych mór, uśmiechnięty dobrodziejnie.

Powiadam: jak świetnie pan wygląda, nic nie ma w panu z tego człowieka, który mówił o rozpaczach swojego narodu.

— Ech, panie — powiada — jak się wyjedzie z Polski i zobaczy jak tam jest to się po tym wraca z ochotą.

Tak jest, panie kolego Sommerstein. Ja też się powołałem na tradycję, na byłego naszego kolego.

„Miasto bez wyjścia”

Że kolega Grynbaum miał rację, to przytoczę panom choćby ten sam własnie Zbąszyn. Jest napewno dużo poezji w pańskim wyrażeniu, że to jest

„MIASTO BEZ WYJŚCIA” (P. Sommerstein: To nie moje słowa, panie premierze). Ale pan je podchwycił i umiejętnie się na nie powołał. Pa-

nie kolego, przecież w tym „mieście bez wyjścia” została już połowa tylko tych, którzy byli w tym obozie uchodźców (p. Sommerstein przerywa). Ja posładam cyfry, niech pan kolega wierzy, że tak jest. Jak się zachował rząd polski wobec tej „plamy”, o której pan mówił, że mam ją na swoim sumieniu? Tego samego dnia, jak ci nieszczęśliwi ludzie zostali tam przypędzeni, polecono staroście, ażeby się zajął tymi biedakami. On się nimi zajął, dał im jeść, umieścił ich pod dachem. Natychmiast, mimo, że są zakazane wszelkiego rodzaju zbior-ki w tym okresie, bo jest Pomoc Zimo-

wa, daliśmy pozwolenie na zbiórki ogólnopolskiemu komitetowi pomocy tym uciekinierom. Wobec nie jest to „miasto bez wyjścia”, nazwałbym je miastem solidarności, miastem miłosierdzia i pomocy.

Połowa ludzi z tego obozu już wyszła, a druga połowa wyjdzie. Wobec niech pan kolega o otuchę, więcej współpracy, a lepiej panowie na tym wyjdą, niż biadając. Pan kolega Grynbaum niech nam będzie świecznikiem (wesołość).

32 korony w skarbcu...

P. kolega Pankiewicz, jak przez przyrządek Twardowskiego cudownie przetrzmą — przedstawił nam piękna, słoneczną Italię z jej bogactwem i powie-dział, że powinniśmy mieć te same osiągnięcia. Bardzo sympatycznie pan nam to przedstawił i tego rodzaju podnieca-nie ciał ustawodawczych dla rządu jest dobre i pożyteczne. Stwarza to dobrą atmosferę, do której dążymy. Ale panie kolego, wiemy, czym ta Italia była przed wojną — była wolnym państwem. Pamiętamy wielkie tradycje genueńskie i wenecjańskie, tradycje banków i portów. Pamiętamy te wielkie siły, które oni mieli w pieniądzu, a których myśmy nie mieli, bo

KIE W SKARBCU, GDY POLSKA SIĘ ZACZYNAŁA,

a banki nasze czekały na pomoc rządu. Pamiętamy o tym, że przez ich kraj wojna nie przeszła, a przez nasz kraj 20 mil. żołnierzy przeszło tam i nazad i każdy wziął co chciał, bo nie było żadnego rządu, któryby bronił. Pamiętamy, że nie mieliśmy ani lokomotyw, ani bydła, ani maki. Pamiętamy, panie kolego, że prawie jedyne wozy, które jeździły przez Warszawę, to przez most Kierbedzia, karawany z ludźmi umarłymi na tyfus płamisty. (Głos: i na puchlinę głodową). Widzi pan kolega, jak my się rozumiemy. Myśmy przez to przeszli, a teraz się podnosimy.

Nie wielki, lecz tylko realny program gospodarczy

Pan kolega był łaskaw podchwycić rzecz piękną, którą też i ja podchwytuję: Wielki program gospodarczy. Daj Boże, ale ja powiem panu koledze, niech pan kolega jeszcze więcej od nas wymaga.

NIE „WIELKI PROGRAM GOSPODARCZY”, ALE „REALNY PROGRAM GOSPODARCZY”. BO REALNY PROGRAM GOSPODARCZY JEST TRUDNIEJSZY, ANIŻELI WIELKI. Niech mi pan wierzy, panie kolego. (Oklaski).

Sprawa ukraińska

Przejdę do odpowiedzi p. koledze Celewiczowi. P. kolega Celewicz był łaskaw we wczorajszym i dzisiejszym swoim przemówieniu kilka razy, poprostu jak biblię, cytować moje słowa z zeszłego roku ze stycznia. Pozwolił panowie koledy, że odczytam również te rzeczy z mojego przemówienia, które mi się wydają odpowiednie dla mnie. Przepraszam wysoką komisję, że będę te wyjątki z mego przemówienia odczytywał, ale uczynię to nie dlatego, ażebym uważał, że te rzeczy są tego warte, nie dlatego, że są jakieś nieomyślnie, ale p. Celewicz naświetlił jedną połowę obrazu, a ja muszę drugą odsłonić. P. Celewicz odczytał tylko te rzeczy, które dotyczyły się obowiązków większości w państwie w stosunku do mniejszości, a ja odczytam, znowu przez grzeczność, obowiązki mniejszości. (Oklaski).

Więc ja, niegodny, między innymi tak powiedziałem:

wywać się wobec państwa lojalnie, ale — jak to wyjaśnił już dziś doskonale p. referent — to nie może być lojalność bierna, to nie może być lojalność formalna. Nie, Mniejszość, jeżeli jest traktowana lojalnie przez większość i przez rząd, a więc ma swoje prawa, to powinna mieć głębokie poczucie swoich obowiązków. Powinna ona zachowywać się w ten sposób, żeby lojalność jej szła tak samo, jak lojalność większości, do wzmocnienia potęgi i siły państwa, z którym jest związana. To jest obowiązek lojalności dla mniejszości, który jest warunkiem, że ta mniejszość wtedy jest pełnoprawnymi obywatelami.

Jeszcze raz przepraszam wysoką komisję, że cytuję te rzeczy. Dalej powiadam tak:

„Jednak muszę tutaj powiedzieć, że jest bardzo niebezpieczną rzeczą, jeśli mniejszość objawia zbytne zniecierpliwienie w dążeniu do swoich praw. Bowiem wtedy powstaje nieufność między większością i mniejszością. Ja, patrząc w oczy panom

(Dalszy ciąg na str. 2-ej).

PREM. SKŁADKOWSKI O SYTUACJI W POLSCE

(DOKONCZENIE).

Kolegom Ukraińcom mogę powiedzieć, że w tej chwili naród ukraiński nie ma podstaw do niecierpliwości.

To było rok temu: „Ja stwierdzam, że za czasów współżycia z Polską naród ukraiński rozwija się kulturalnie szybko. Rozwija się również gospodarczo w ten sposób, że dał Boże, żeby w całej Polsce ludność tak się rozwijała gospodarczo, jak się rozwija w części Małopolski. Dlatego uważam, że niebezpieczeństwem jest jeżeli naród ukraiński ulega uroszczeniom przyspieszenia w sposób gorączkowy swego rozwoju i prostowania tego co w ciągu wieków zostało pokrzywione”.

Cóż mam do dodania w tej sprawie? Oto przytoczył pan kolega tutaj obustronne rozruchy we Lwowie w momencie kiedy młode głowy pałają, kiedy ro-

działa się w atmosferze ogólnego napięcia sprawa Rusi Zakarpackiej. Ma kolega żal o szereg pociągnięć władz administracyjnych i policji. Podobnie jak pan kolega nie zamierza tu wdawać się w szczegóły, oświadczam więc krótko: jestem spokojny i dobrej myśli. Kiedy mimo dużego napięcia napiętności najgorszych czynników, zarówno polskiego, jak ukraińskiego społeczeństwa dało się zlikwidować poszczególne zajścia w Małopolsce Wschod. bez ciężkich ofiar, które by mogły przyczynić się do dalszego zaostrzenia stosunków, to jest to, panie kolego, niewątpliwie zwycięstwem administracji i opinii trzeźwych kół ludności polskiej i ukraińskiej. Na tej trzeźwej opinii społecznej obydwu narodów, zmuszonych od wieków zamieszkiwać wspólnie, zamierzam budować dalszą realną i sprawiedliwą politykę (huczne oklaski).

Wymowa wyborów samorządowych

W końcu chciałbym jeszcze poruszyć w tej wysokiej komisji sprawę, mającą dla naszego życia wewnętrznego kapitalne znaczenie: chcę mówić o wyborach samorządowych i zanalizować ich dotychczasowe wyniki.

W przededniu wyborów jako minister spraw wewnętrznych wydałem powszechnie znany okólnik nr. 3 o zasadni-

czych wytycznych w sprawie wyborów samorządowych, zapewniając praktycznie poprzez jego stosowanie możliwość swobodnego wykonania praw wyborczych i rzetelności aktu wyborczego.

Pojęciem również w specjalnym okólniku z grudnia ub. roku, aby protesty wyborcze badane były przez władze nadzorcze z całą ścisłością, skrupulatnością i obiektywizmem.

Wybory w Łodzi

W grudniu 1938 r. odbyły się wybory do rad miejskich. Akt wyborczy objął jednak stosunkowo niewielką grupę miast polskich 74 na 584 gminy miejskie, położone na terenie Rzeczypospolitej (bez woj. śląskiego). Wybrane więc nowe rady miejskie tylko w około 12 proc. miast.

Terytorialnie wybory miejskie odbyły się głównie w województwie pomorskim i poznańskim. Poza tym wybrano radnych miejskich tylko w 6 miastach woj. krakowskiego, w dwóch miastach woj. łwowskiego i w jednym woj. stanisławowskiego. W województwach centralnych dokonano aktu wyborczego

NA TERENIE WARSZAWY, ŁODZI i Sandomierza, w województwach wschodnich — wyborów miejskich nie było jeszcze nigdzie.

Jasną więc jest rzeczą, że wyniki tych wyborów dają obraz jedynie ułamkowy i fragmentaryczny. Trudno więc na podstawie rezultatów tego głosowania wysnuwać jakieś wnioski, bardziej sprecyzowane, zwłaszcza, że cyfrowe zestawienie ilości uzyskanych mandatów w milionowej Warszawie lub w przeszło półmilionowej Łodzi ze zdobytymi w kilkudziesięciu miasteczkach mogło by doprowadzić do rozumowań fałszywych.

Parlament a samorząd

Jeżeli zestawimy wyniki wyborów do ciał parlamentarnych i samorządowych z zamierzeniami zawodowej demagogii politycznej, możemy stwierdzić niezmiennie dodatnie zjawisko: duży zapas zdrowego rozsądku u społeczeństwa które z jednej strony wzięło tłumny udział w wyborach do parlamentu, a z drugiej — dało pierwszeństwo hasłom apolitycznej rzeczowej i twórczej pracy gospodarczej w samorządzie. Przywódcy polityczni, bojkotujący wybory parlamentarne, — opierający swoje plany na wmawianiu społeczeństwu, iż wybory samorządowe mają mieć charakter polityczny, zawiedli się. Nie pomogło sztuczne wytwarzanie takiej atmosfery dookoła tych wyborów i przecistawianie ich wyborom sejmowym.

Okazało się, że w 20 roku naszej niepodległości nie można posługiwać się tak prymitywnymi rzeczami przekręcania rzeczywistości.

Nie wolno dla wygody politycznej wywracać marynarki podszewką do góry, gdyż społeczeństwo polskie widzi

Z tymi zastrzeżeniami, można podkreślić, że wyniki grudniowych wyborów miejskich NIE DAŁY NA OGÓŁ BEZWZGLĘDNEJ SUPREMACJI ŻADNEMU Z UGRUPOWAŃ.

Analiza wyników wyborczych wykazuje dalej, że większość bezwzględna uzyskały ugrupowania prorządowe w 14 miastach.

Na specjalne podkreślenie zasługuje fakt, że ugrupowania prorządowe uzyskały znaczną ilość mandatów w Łodzi, gdzie ugrupowania te w r. 1936 wobec rozbięcia głosów nie zdobyły żadnego mandatu.

zbyt jasno, aby najręczniejszym operatorom politycznym mogły się chwytować i zadowolić poczucie rzeczywistości i słuszności u nas (oklaski).

Masy te dziś już nie dadzą się skierować na drogę wiodącą do bojkotowania aktów, związanych z podstawami naszego ustroju, z naszą konstytucją, z obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami.

Czy to się komu podoba, czy nie, PARLAMENT W POLSCE JEST POLITYCZNYM WYKŁADNIKIEM MYŚLI i uczuć druzgocącej większości społeczeństwa (oklaski). Samorząd ma być ośrodkiem pracy gospodarczej, wysuwającej dobrobyt szerokich warstw ludności.

Zarówno wybory parlamentarne, jak i samorządowe utwierdziły nas w tym przeświadczeniu, że nikomu w Polsce nie uda się zakłócić istniejącego zdrowego stanu rzeczy — nie nie zdoła sprowadzić Państwa naszego z celowej i konsekwentnej drogi rozwoju moralnego i materialnego (huczne oklaski).

Polityka wewnętrzna rządu

przedmiotem ożywionej dyskusji na posiedzeniu komisji budżetowej

Warszawa, 12 stycznia.

Dziś o godz. 10-ej rano komisja budżetowa sejmu przystąpiła do rozpatrywania budżetu ministerium spraw wewnętrznych.

Sprawozdawca wicemarszałek Długosz: Preliminarz tej części budżetu wykazuje w dochodach 15.639.000, w wydatkach 211.480.000. W porównaniu z poprzednim budżetem ten jest wyższy o 1.499.990, a w porównaniu z wykonaniem budżetu na 1937/38 zwykła wynosi 10.250.803. Zwiększenie to w porównaniu z r. 1937/38 głównie wynika z nowego wydatku 10 milionów jako dotacji dla związków samorządowych. Następnie w obecnym preliminarzu fundusz dyspozycyjny zwiększony jest o milion, a kredyt na zasiłki i nagrody o 321.580 złotych.

Z kolei sprawozdawca szczegółowo omawia cyfry budżetowe, nadmienając że budżet ten obsługuje wydatki rzeczowe sześciu zespolonych resortów i pewną część wydatków personalnych tych resortów.

Subwencje dla filmu polskiego

W dziedzinie ustawodawczej specjalną troską otoczone było zunifikowanie przepisów polskich dla całego Państwa oraz opracowanie projektów ustaw, rozporządzeń i okólników. Należy tu wymienić ustawę o zmianie niektórych przepisów o rejestracji stanu cywilnego, która nowelizuje prawo o postępowaniu wywłaszczającym. W dziale zarządzeń specjalną uwagę zwrócono na uporządkowanie osiedli.

W stanie opracowania znajduje się projekt powołania „Funduszu Filmowe-

go”, który ma udzielać subwencji i pożyczek na rzecz krajowej wytwórczości filmowej.

Przechodząc do zagadnień politycznych, referent dał wyraz swoim refleksjom na tle ostatnich wyborów parlamentarnych, mówił m. in. o frekwencji głosujących.

Z kolei wicemarszałek Długosz mówił o wyborach samorządowych, zaznaczając m. in., że tylko OZN nie stanął na płaszczyźnie politycznej, wzywając wszystkich do pracy samorządowej.

Stosunek rządu do partii

Spółeczeństwo przyjęło przychylnie rozpisanie wyborów samorządowych i ocenia dodatnio stosunek rządu do wszelkich przejawów życia organizacyjno-politycznego. Potrzebę konsolidacji narodowej uznaje dziś także olbrzymia większość ludzi, tkwiących jeszcze w ramach opozycyjnych partii politycznych.

Stosunek rządu do tych partii jest taki, że mogą one rozwijać swoją akcję, granicą jednak tolerancji jest nieprzekraczanie interesów i godności państwa oraz spokoju i ładu publicznego.

Bereza jako środek walki z przestępcami

Zagadnienie bezpieczeństwa publicznego stanowiło przedmiot szczególnych starań zarówno władz centralnych, jak i organów służby bezpieczeństwa. Dążność ta przejawiała się w walce z bandytyzmem oraz w osadzaniu w Berezie elementu przestępczego szczególnie dokuczliwego dla spokojnych mieszkańców, a więc terrorystów, nożowców,

włamywaczy, grasujących z bronią w ręku i t. d. Nadto wysyłano do Berezy szkodników gospodarczych, lichwiarzy i macherów podatkowych.

Dekret prasowy

Przechodząc do spraw prasowych, mówca omawia dekret Prezydenta z 21. XI. 1938 r. o prawie prasowym. Trzeba zaznaczyć, że poza korzystnymi dla prasy postanowieniami, dekret zawiera nie wątpliwie szereg postanowień dość uciążliwych dla prasy, jednak te uciążliwe postanowienia prasa będzie odczuwała wtedy tylko, kiedy nadużyje wolności słowa, co zresztą będzie również w kolizji z zasadami ogólnie obowiązującymi.

Bolączki samorządu

Następnie wicemarsz. Długosz omawia działalność samorządu terytorialnego, podnosząc m. in., że nie powołano jeszcze samorządu wojewódzkiego, a brak tego ognika w organizacji samorządu ujemnie odbija się na wielu dziedzinach. Sprawa ta wymaga regulowania, podobnie jak sprawa leczenia ubogich i opieki społecznej, ponieważ nakłada to na gminy obowiązki nie do wykonania. Jest to sprawa pilna ponieważ z jej powodu wzrastają zadłużenia gmin — związki samorządowe dłużne są szpitalom w obecnej chwili przeszło 20 milionów złotych. W tym świetle wniesione projekty ustaw o służbie zdrowia, o zwalczaniu gruźlicy, chorób wenerycznych, nierządu, staną się nowym obciążeniem gmin, jeżeli nie stworzy się specjalnych źródeł pokrycia.

Ponad wszystkie pilne zagadnienia wybija się, jako najpilniejsza, sprawa reformy finansów samorządowych.

Kwestia żydowska

Kwestia żydowska w Polsce znalazła jednolite zrozumienie i pogląd w społeczeństwie polskim, które docenia akcję rządu, podjętą na terenie międzynarodowym. Zrozumienie znaczenia tego zagadnienia, którego rozwiązanie nie może nastąpić w ramach jednego państwa lecz w aspekcie międzynarodowym, nie może ograniczyć się do społeczeństwa polskiego i podjętych akcji ze strony rządu. Wymaga ono zrozumienia i dobrej woli społeczeństwa żydowskiego.

Decydującą rolę w kwestii tej odgrywa problem bezrobocia wsi i naturalne dążenie społeczeństwa polskiego do galezi życia, zapewniających możność egzystencji. Fakt ten w połączeniu z wielką pauperyzacją społeczeństwa żydowskiego w Polsce winien być oceniony nie tylko przez całe społeczeństwo żydowskie w Polsce, ale i światowe żydostwo, aby wspólnym wysiłkiem dążyć do złagodzenia dzisiejszego położenia. Jedynym rozwiązaniem jest emigracja, wiążąca się ściśle z dążeniami żydowskimi, co do utworzenia własnej siedziby narodowej w Palestynie, a w których to dążeniach Rząd Polski idzie czynnikiem żydowskim jak najdalej na rękę.

W dzisiejszym jednak stanie rzeczy Palestyna nie może rozwiązać problemu emigracji i musi nastąpić zmiana

(Dalszy ciąg na str. 3-ej)

Polityka wewnętrzna rządu

przedmiotem ożywionej dyskusji na posiedzeniu kom sji budżetowej

(DOKONCZENIE).

nastawienia społeczeństwa żydowskiego, aby poza emigracją palestyńską pozyskać i inne tereny emigracyjne.

Postawy Ukraińców

Normalizacja, stwarzająca warunki zaufania, spokoju i pracy jest założeniem układów wzajemnych stosunków, obywateli narodowości polskiej i ukraińskiej. Oparty na normalizacji pozytywne stosunki do potrzeb życia społeczeństwa ukraińskiego znalazł swój pełny wyraz w pomyślnym rozwoju i pozytywnych osiągnięciach ukraińskiego społeczeństwa we wszelkich dziedzinach, zwłaszcza gospodarczej i społecznej. Osiągnięcia te pogłębiają odpowiedzialność czynników ukraińskich odnośnie możliwości zrealizowania współpracy i współżycia polsko-ukraińskiego. Muszą być wykluczone jednak wszelkie postulaty nierealne, nie mogące znaleźć urzeczywistnienia, wywołują one bowiem jedynie podniecenie i szkodliwe nastroje. Zarazem należy podkreślić szczególnie działalność wywrotowych czynników ukraińskich, powodujących nieodpowiedzialne wystąpienia w terenie. Oczywiście, iż takie prowokacje nie odpowiedzialnych czynników ukraińskich muszą wywołać odpowiedź społeczeństwa polskiego.

Za pilną potrzebę należy uznać właściwe ustosunkowanie się społeczeństwa polskiego w Małopolsce Wschodniej do problemu mniejszości ukraińskiej — w skali ogólnopolskiej, poddyktowanej racją stanu, z zachowaniem całkowitego spokoju. Społeczeństwo przywiązuje wyjątkowe znaczenie do zagadnienia zabezpieczenia rozwoju Narodu Polskiego na terenie województwa południowo-wschodnich. Czynnik państwowy powinien z całą pieczołowitością odnieść się do potrzeb polskiego społeczeństwa i zabezpieczyć właściwą opieką sprawę rozwoju jego sił i stworzenia jak najlepszych dla tego celu warunków.

Po przemówieniu referenta pierwszy w dyskusji zabrał głos pos. Szymanowski i poseł Lechnicki

Zaufanie do premiera Składkowskiego

Pos. Lechnicki poruszając zagadnienie wsi, kieruje swoje uwagi pod adresem p. premiera, bowiem jak podkreśla, utarła się już opinia, że tym ministrem którego zna wsi i w którego wierz jest obecny minister spraw wewnętrznych. Podczas wyborów, oświadcza mówca, miałem znamienity tego dowód. Ludność wyraziła żądanie żeby na dwóch uroczystościach lokalnych w tym samym dniu był obecny pan minister spraw wewnętrznych, inaczej na mnie nie będzie głosowała (premier Składkowski: „Byłbym pojechał, panie kolego” — wesołość).

Miasta nie przygotowane do przyjęcia ludności wiejskiej

POS. JAHODA - ŻÓŁTOWSKI wskazuje, że silne parcie obecnie ludności wiejskiej na miasta jest objawem zdrowym i pożytecznym. Zachodzi pytanie, czy miasta nasze są przygotowane do przyjęcia nadmiaru ludności wiejskiej i nie tylko pod względem gospodarczym, ale i urządzeń miejskich. Wydaje się mówcy, iż pod względem urządzeń miejskich miasta nie są przygotowane do przyjęcia ludności wiejskiej. Niedostateczna jest ilość izb mieszkalnych, jak również nie mamy wodociągów, kanalizacji, elektrowni, rzeźni i targowisk w odpowiednim stopniu. Większa uwaga ministerstwa spraw wewnętrznych na sprawę przyczyniłaby się do większej działalności miast w tej dziedzinie.

Skargi i żale Ukraińców

POS. CELEWICZ wygłosił dłuższe przemówienie na temat stosunków polsko-ukraińskich.

Mówca twierdzi m. in., że na zaogólnienie tych stosunków wpłynęło nieprzychylnie stanowisko miejscowego społeczeństwa do zagadnienia normalizacji, dalej postępowanie władz administracyjnych oraz bierność rządu i brak rozstrzygnięć w wielkim stylu. Głównym powodem nieudania się normalizacji jest, zdaniem p. Celewicza, stanowisko miejscowej ludności polskiej. Mówca wspomina o zajściach na terenie Małopolski Wschodniej, mówi dużo o bójkach etnicznych i zaznacza, że w związku ze sprawą zakarpacą odbyły się także demonstracje młodzieży w duchu antypolskim, co zostało przez przewodców ukraińskich potępione.

Pos. Celewicz uskarża się dalej na nieprzyjmowanie do służby Ukraińców, na utrudnienia, jakie są według niego czynione rozwojowi spółdzielczości ukraińskiej i szkolnictwu ukraińskiemu i t. p.

W zakończeniu, nawiązując do wywodów wczorajszych pos. Wagnera, że Polska jest silna, pos. Celewicz jest zdania, że właśnie dlatego Polska powinna powziąć plan rozwiązania sprawy ukraińskiej w szerokim zakresie i wziąć udział w twórczych procesach na Wschodzie Europy.

Po przerwie obiadowej komisja budżetowa prowadziła dalszą dyskusję nad

budżetem min. spraw wewnętrznych.

Pos. Sommerstein szeroko omawia problem żydowski. (Przemówienie jego podajemy oddzielnie).

Krzywdy dzieje się mniejszości polskiej zagranicą

POS. PANKIEWICZ omawia zagadnienie polityki mniejszościowej i robi porównanie stosunków u nas z polityką stosowaną wobec mniejszości i w innych państwach. Mówca eliminuje od razu Niemcy, gdzie mniejszość narodowa jest systematycznie gniebiona, gdzie polskość jest na każdym miejscu zacierana.

Zwraca uwagę pos. Pankiewicz na Łotwę, gdzie np. każde przedstawienie, czy koncert wymaga zezwolenia władzy. Na odcinku pracy Polak nie może otrzymać posady.

Dziś panuje taki duch czasu we wszystkich państwach, że radykalnie zmienia się polityka państwa w stosunku do mniejszości narodowych. Przykładem może służyć również Brazylia.

Emigracja polska położyła tam nieocenione dla państwa usługi. W tej Brazylji zamknięto wszystkie szkoły polskie, księżę polskich wsadza się do więzienia za to tylko, że w polskim języku uczą swych rodaków religii.

W porównaniu zatem z polityką na-

rodowościową w innych państwach i to państwach demokratycznych (Łotwa jest bowiem państwem wybitnie demokratycznym) warunki egzystencji mniejszości narodowych w Polsce nie przedstawiają się tak czarno.

„Program“ gospodarczy posła Pankiewicza

Mówiono tu o różnych krzywdach, lecz mówić należy przede wszystkim o krzywdzie młodego pokolenia, które nie może znaleźć zatrudnienia i o krzywdzie chłopstwa polskiego, którego sytuacja jest wprost beznadziejna. Emigracja jest zahamowana. Jak stworzymy dla tej ludności warsztaty pracy? Sprawa konieczna i pilna jest przebudowa całkowitego ustroju gospodarczego w tym kierunku, aby znalazło się miejsce na zatrudnienie wszystkich bezrobotnych.

Żąda się u nas, by w Polsce uprzednio stworzyć odpowiedni klimat, zdobyć stuprocentowe zaufanie. Stuprocentowe zaufanie jest zawsze wynikiem takiej czy innej pozytywnej pracy. Zaufania nigdy nie dostaje się na kredyt. Jedną Gdynią, a obecnie C. O. P. daleko więcej zdziałały, niż enuncjacje członków rządu, wygłaszane z trybuny sejmowej. Fakty te zdaje się dostatecznie

(Dokończenie na str. 4-ej).

Przemówienie posła Sommersteina

Żąda on, aby położono kres kampanii antyżydowskiej

Warszawa, 12 stycznia.

Pos. Sommerstein, który dziś na komisji budżetowej wygłosił przemówienie przypomniał przede wszystkim wczorajszą mowę pos. Stahla, który powiedział, że Polska, nie dąży do zniszczenia Żydów, tylko do uzdrowienia stosunków i poparcia ich dążności do własnego państwa.

Także p. premier oświadczył, że rząd jego nie uważa prześladowania za metodę załatwienia sprawy żydowskiej.

Pos. Sommerstein oświadczył dalej, że p. premier twierdził zawsze, że rząd chciałby zapewnić bezpieczeństwo każdemu obywatelowi.

Ale nie wystarczy samo zwalczanie ekscesów, które już wybuchają, należy rozwinąć akcję prewencyjną

a to nie tylko w interesie ludności żydowskiej, ale także na rzecz zdrowia moralnego ludności polskiej oraz ładu i praworządności.

P. premier zarzucił wczoraj pos. Minbergowi, że mowa jego robi wrażenie jakby była przeznaczona dla zagranicy, gdyż nagromadziła ona tylko same przykre fakty.

— Moim zdaniem — mówił poseł Sommerstein — najważniejszym materiałem do wywołania ujemnego wrażenia zagranicą i poniżenia dobrego imienia Polski są właśnie te ulotki i kalendarze, rozrzucone po kraju. Mowy posłów żydowskich w sejmie, to jedyny wentylator przez który uchodzą żale, rozpacz i gorycz ludności żydowskiej.

Mówca zwraca się do p. premiera z apelem, by wreszcie

POŁOŻONO KRES TEJ KAMPANII ANTYŻYDOWSKIEJ.

która nie daje rezultatów pozytywnych i tylko wywołuje ciągły ferment i przygotowuje ekscesy. Nie wystarczy tu działanie ze strony administracji, ale trzeba również działania strony szkoły i czynników oświatowych oraz sądu.

— Nieraz tak się dzieje, że za zabójstwo Żyda na ulicy wymierza się 10 miesięcy więzienia z zawieszeniem, a za łżenie religii żydowskiej wymierza się karę 7 dni aresztu. Ciekawa jest rze-

cza, że w motywach tego ostatniego wyroku było powiedziane, że okolicznością łagodzącą było to, iż owo łżenie religii było wzorowane na piśmie zagranicznym, które ma debiet w Polsce. Chodziło o pismo „Stürmer“.

— Jeżeli zaś chodzi o dziedzinę oświaty i kultury, to czy można utrzymywać dwójakie pojęcie praworządności. Ta sama zbrodnia, która jest karana wysoką karą zostaje bezkarna, jeżeli jest popełniona na t. zw. terenie eksterytorialnym.

Mówca przypomina tutaj słowa p. premiera, że na Żydach się zaczyna anarchia, ale nie wiadomo gdzie się skończy.

Przechodząc do gospodarczej strony zagadnienia, pos. Sommerstein stwierdza, iż nie można wypierać gwałtem do tychczasowych pracowników, gdyż życie gospodarcze stanowi jedną całość i nie znosi gwałtownych działań.

Antysemityzm gospodarczy prowadzi tylko do celu, którego wypiera się pos. Stahl, mianowicie do

niszczenia ludności żydowskiej

Z kolei mówca przechodzi do ustawy o pozbawieniu obywatelstwa i stwierdza, że nawet najostrożniejsza ustawa musi być wykonywana w majestacie prawa. Nie można pozbawić obywatelstwa ludzi, którym się przed tym nie przedstawiło, dlaczego to ma nastąpić. Zdarzają się wypadki pozbawienia obywatelstwa studentów, którzy uzyskali odroczenie służby wojskowej i odbywali studia za granicą. Pewien student uzyskał nostryfikację dyplomu zagranicznego, a tymczasem pozbawiono go obywatelstwa.

Z kolei pos. Sommerstein przechodzi do

sprawy Zbąszynia

Tam jest 383 starców, 700 dzieci do lat 15, a ogółem około 5.000 obywateli polskich, którzy nic nie zawiniłi, a siedzą zamknięci, jak zbrodniarze.

Są tam także studenci, obywatele polscy, którzy studiowali na wszechnicach niemieckich. Kiedy pos. Seideman interweniował u starosty w Nowym Tomysku, odpowiedziano mu, że brak na jego podaniu opłaty stemplowej w kwó-

cie 5.50 zł. Mówca twierdzi, że interwencja poselska nie może być traktowana, jako prywatna petycja.

— Wypieranie gospodarcze — ciągnie dalej pos. Sommerstein — odbywa się także pod pozorem urbanizacji. W niektórych miasteczkach żąda się od ludności żydowskiej masowego burzenia domów, co jest oczywiście niewykonalne. Także przepisy o pasie granicznym są używane nieraz jako akcja przeciwko ludności żydowskiej. Jeżeli chodzi o emigrację, to chyba bezpodstawny jest zarzut, jakoby ktokolwiek z pośród Żydów sabotował emigrację jako taką, ale chodzi o

emigrację naturalną, a nie sztuczną i polityczną

Palestyna musi być dla Żydów tym centrum narodowym. Tymczasem słyszy się co raz to o innym terenie, o Gujanie o Ekwadorze itd. Mówca zgadza się, iż mogą wchodzić w rachubę także pewne obszary poza Palestyną dla emigracji, ale nie można tego łączyć z kwestią praw politycznych Żydów w kraju.

Emigracja 3 milionowej ludności to nie jest rzecz realna. Ludność ta chce spełnić wszystkie obowiązki wobec państwa, ale nie chce być skazana na deklasowanie i proletaryzację.

Wreszcie mówca daje wyraz swej wierze, że naród polski pozostanie werny wiekopomnym wskazaniom Wielkiego Budowniczego i będzie dążył do seementowania mniejszości z narodem polskim na czele, do ofiarnej służby na rzecz mocarstwowości Polski.

Jeden z następnych mówców pos. Pankiewicz z OZN poruszył sytuację Polaków w Niemczech i stwierdził, że w Rzeszy Niemieckiej mniejszość narodowa jest systematycznie gniebiona a polskość jest na każdym kroku zacierana. Przestępstwem jest sam fakt abonowania pisma polskiego bez względu na jego treść.

Ostatnio choćby z gazet wiadomo, że ze Śląska Opolskiego usuwa się ostatnich polskich księży za to jedynie, że w nabożeństwach przeznaczonych dla Polaków posługują się językiem polskim.

Reflektorem po prasie

Nikt się nie dowie

W „Kurjerze Warszawskim” znajdujemy następujący wierszyk p. t. „Wizyty dyplomatyczne”:

Już zaczęły się toasty
I typowe mowy,
Ze „dwa państwa” i „że przyjaźń”
I że „wzrost nowy”...

Piękne słowa o pokoju
I że „nowy sojusz”...
A nazajutrz w całej prasie
Wszystko czytasz to już...

Potem bankiet pożegnalny
Znowu zdawkowe formy...
„Ustalił”... „Uzgodnił”
„Wspólne są platformy”...

„Zdrowie gości” — „Zdrowie kraju
Gospodarza zdrowie”...
Ale o czym tam gadają
Nikt z nas się nie dowie...

Powrót emigrantów

P. Jan Lankau zamieścił przed paroma tygodniami w „I.K.C.” artykuł o emigracji na który zwróciliśmy uwagę naszych Czytelników. Obecnie ciągnie on dalej:

Zwracam się do was, rodacy z zagranicy z wezwaniem: wracajcie do Polski przede wszystkim wy zasobniejsi materialnie. Nie zrażajcie się tem, że przed 20-tu laty w epoce inflacji, ktoś wrócił z Ameryki i stracił potem majątek. Teraz stosunki w Polsce zmieniły się radykalnie. Kto ma taki kapitał, bez trudu zapewni sobie egzystencję. Przyjeżdżajcie jednak tutaj nie na emeryturę, bo emerytów własnych mamy tu dość, ale aby pracować ofiarnie i pioniersko.

Nie wątpię, że sprawa powrotu Polaków z zagranicy znajduje się niebawem na porządku dziennym, że będzie poruszona w Sejmie.

Musimy myśleć o powrocie Polaków z zagranicy, bo równocześnie bardzo aktualną jest sprawa emigracji z Polski elementów napływowych i obcych. Organ syjonistów „Nasz Przegląd” rzucił z okazji mojego artykułu nawet ciekawy projekt transferu ludzi. Niech np. na miejsce Polaków, opuszczających Stany Zjednoczone A.P., ładą Żydzi z Polski. Majątek wywołany przez nich zrównoważy się z mieniem przywożonym przez Amerykanów. Projekt rzeczywiście niezły, lecz niech głowią się nad nim specjaliści.

Pospieszyli się

Dopiero co usadowili się hitlerowcy w Kłajpedzie, a już, jak donosi „Kurjer Polski”:

Rozpoczęły się restrykcje względem wszystkich, którzy głosowali na listy litewskie. W pierwszym rzędzie przemysł niemiecki zwolnił wszystkich pracowników, którzy należą do organizacji litewskich, a opieką społeczną i urząd podatkowy zajęły się bliżej losom dalszej ludności litewskiej. Bezrobotny Litwin nie otrzymał zgoła żadnej pomocy, a sklepy litewskie otrzymały tak wysoki wymiar podatkowy, że większość z nich umieszcza wiele mówiący napis: „Sklep z towarami i urządzeniem do sprzedania”.

Wielkie oburzenie wywołał fakt, że pewne fabrykaty niemieckie w Kłajpedzie otrzymały już markę „Made in Germany”. Przemysł niemiecki szybko jak widzieli poradził sobie z granicami administracyjnymi i Kłajpedę już włączył do Rzeszy Niemieckiej.

Prześladowanie religii w Niemczech

Prześladowanie katolicyzmu w Niemczech nie słabnie. O nowym pomysle hitlerowskim donosi „Kurjer Polski”:

Władze niemieckie w Austrii wydały nowe zarządzenie, dotyczące nauczania religii w szkołach. Nie tylko kapłani utracili prawo do kontrolowania metod wykładania nauki religii, ale władze szkolne dziś nie uważają nawet za potrzebne zasięganie zdania czynników kościelnych przy nominacji nauczycieli religii.

Episkopat zalecił księżom katechetom, by w dalszym ciągu wykładali religię, mimo, że nie będą za to otrzymywali żadnego wynagrodzenia.

Zaufanie i optymizm

„Kurjer Poznański” domaga się usunięcia Żydów ze złotnictwa w oryginalny sposób:

Rezerwa złota i dewiz, posiadana przez państwo, stanowi skarb, używany tylko w chwilach ostatecznej potrzeby wojennej. Niemniej i dzisiaj jeszcze przewiduje się, że z początkiem wojny bank centralny będzie starał się zwiększyć ową rezerwę przez skup złota wewnątrz kraju. Wówczas instytucja emisyjna zwróci się z apelem do patriotyzmu obywateli, aby odprowadzali do skarbu narodowego posiadane zapasy szlachetnych kruszców.

Znajdujące się w rękach społeczeństwa ilościowość złota szlachetnych stanowią jak gdyby zapasowy skarb wojenny państwa. Trzeba więc dolożyć wszelkich starań, aby ilościowość ta była „pełną próbą” tzn. aby nie były fałszowane, lecz odpowiadały próbie ustawowej.

Sprawa ta stała się ostatnio aktualną w związku z wnieśieniem do Sejmu rządowego projektu ogólnego - polskiej ustawy probierczej. Czynniki miarodajne stoją na stanowisku, że handel wyrobami złotniczymi wolno traktować wyłącznie osobom, które uczynią zadość odpowiednim przepisom. Natomiast ogólnopolsko-chrześcijańskiego złotnictwa stoi na stanowisku,

Budżet min. spraw wewnętrznych uchwalony przez Komisję sejmową

(DOKONCZENIE).

wskazują drogę, po której kroczyć należy. Należy przyjąć z programem wielkich inwestycji, obliczonych nie na lat kilkanaście, lecz na lat kilka. Mówca zapewnia, że pogram taki spotkałby się z powszechnym zaufaniem i aplauzem.

Likwidacji U.O.N.

żąda poseł Wagner

Pos. Wagner polemizuje ze stanowiskiem pos. Celewicz w sprawie stosunków polsko - ukraińskich. Mówiąc wczoraj o obcych agenturach oświadcza, że miał na myśli trzy litery, które ciążyą na życiu naszym i naszym: UON. Jak długo panowie nie zdobędziecie się na to, aby U.O.N. przestało działać, tak długo zarzut swój nie cofnę. Panowie mówią, że Undo nie ma nic wspólnego z U. O. N. Jeżeli jednak społeczeństwo ukraińskie uważa za bohaterów narodowych działaczy UON., jeżeli kiedy inna ręka obcej agentury skończyła życie Konowca wówczas społeczeństwo ukraińskie brało udział w panichidzie, a więc nie oddziela się ono od akcji U.O.N.

My wiemy jaka jest rola tej organizacji, nasze władze bezpieczeństwa dają sobie z nią radę. Również i nasze organizacje społeczne będą dążyły do likwidacji U.O.N. i będzie padał trup za trupa, jeżeli U. O. N. nie powstrzyma swej akcji (oklaski).

Dalej, nawiązując do demonstracji ze strony ludności polskiej poseł Wagner podkreśla, że były one tylko odpowiedzią na akcję ze strony Ukraińców. — Mówca nie jest zwolennikiem demonstracji, ale uważa, iż społeczeństwo polskie byłoby martwe, gdyby nie zareagowało na ekscesy, jakie były ze strony ukraińskiej.

Grand-Kino

Pocz. 4, 6, 8, 10

GORCZYŃSKA,
ANDRZEJEWSKA,
NIEMIRZANKA,

BRODNIOWICZ,
JUNOSZA-STĘPOWSKI,
KORWIN

MOI RODZICE ROZWODZĄ SIĘ

Ribbentrop przybywa do Warszawy

na zaproszenie min. Becka. — Prasa berlińska o stosunkach polsko-niemieckich

Warszawa, 12 stycznia

(PAT) Pan minister spraw zagranicznych Józef Beck zaprosił w czasie swego pobytu w Monachium ministra spraw zagranicznych Rzeszy von Ribbentropa do Warszawy. Minister von

Ribbentrop zaproszenie przyjął.

Podróż ministra spraw zagranicznych Rzeszy do Warszawy, która stanowić będzie rewizytę na złożoną w swoim czasie przez ministra Becka wizytę w Berlinie nastąpi prawdopodobnie jeszcze

w czasie bieżącej zimy. Dokładna data nie została jeszcze ustalona.

Berlin, 12 stycznia

(PAT) Na temat zapowiedzianej wizyty min. spr. zagr. Rzeszy Ribbentropa w Warszawie, pojawiły się już w prasie niemieckiej komentarze.

„Deutsche Allgemeine Ztg.” stwierdza: „Zaproszenie ministra von Ribbentropa do przybycia z rewizytą do Warszawy odpowiada dobrym stosunkom niemiecko-polskim. Wskazuje ono ponownie, że zawarty w styczniu 1934 r. między Berlinem a Warszawą układ, który oparł stosunki obu narodów na podstawie dobrego sąsiedzkiego porozumienia, nie stracił w niczym na swojej skuteczności i stanowić będzie nadal podstawę stosunków polsko - niemieckich”.

„Berliner Tageblatt”, nawiązując do wizyty w Berchtesgaden, podczas której — jak stwierdza dziennik — odbyła się wyczerpująca wymiana zdań, pisze, że minister spraw zagranicznych Rzeszy będzie miał w niedalekiej przyszłości sposobność odnowienia w Warszawie bezpośredniego kontaktu z p. Beckiem. Gdy Adolf Hitler i Piłsudski w swoim czasie skierowali stosunki wzajemne obu państw na nowe tory, opierając je na bezpośrednim porozumieniu, stała się ich metoda przykładem dla Europy. Dlatego jest to całkowicie zrozumiałe, jeśli polityka zagraniczna zarówno w Berlinie jak w Warszawie, posługuje się konsekwentnie nadal wypróbowanym sposobem utrzymania stałego kontaktu między odpowiedzialnymi mężami.

Barcelona mobilizuje 6 roczników

Zacięte walki na linii Lerida—Tarragona

Barcelona, 12 stycznia.

(PAT) Rada ministrów poza zarządzeniem mobilizacji 6-ciu roczników, uchwaliła utworzenie specjalnych brygad szturmowych, wydała zarządzenia o oczyszczeniu tyłów dla wyzyskania wszystkich zdolnych do noszenia broni mężczyzn w pierwszej linii. Postanowiono również powołać wszystkich mężczyzn do 50 roku życia a nie powołanych do szeregów, do budowy fortyfikacji. W związku z tymi zarządzeniami powołani zostali do służby cywilnej wszyscy emeryci.

Barcelona, 12 stycznia.

(PAT) Według wiadomości urzędowych, udzielonych prasie, na wszystkich odcinkach frontu wznowiona została w dniu wczorajszym niezwykle zacięta walka. W strefie północnej na południe od Artesa de Segre nieprzyjaciel usiłuje opanować drogę Artesa de Segre — Tarrega. Wojska włoskie — głosi dalej komunikat — ponowiły swe ataki na linie wojsk rządowych na głównej drodze z Leridy do Tarragony.

CASANOVA Paula O'Montis

OSTATNIE 3 DNI WYSTĘPÓW

Handel (a także produkcja) wyrobów złotniczych powinny spoczywać w rękach polskich, dających gwarancję, iż ten swego rodzaju „skarb wojenny”, jakim są prywatne kosztowności, istotnie odpowiadać będzie ustawowym próbom.

Złotnictwo polsko - chrześcijańskie uważa, iż oczyszczenie branży złotniczej z elementów niepożądanych nastąpi wówczas, gdy prawo celowania wyrobów złotniczych (tj. zaopatrywania ich w oznaczenie próby zawartości kruszców szlachetnego) pozostawi się wytwórcy wzgl. han-

fenom. śpiewaka nastrojów.

dłużacemu. Złotnictwo polskie sądzi, że ten system probierczy chroni kupującego w o wiele wyższym stopniu, aniżeli projektowany przyms cehowania wyrobów złotniczych przez specjalne urzędy probiercze. Rzeczą charakterystyczną, że za przymusem urzędowego cehowania wypowiadała się tylko Żydzi.

Faktem bezspornym pozostaje, że kustoszami tego zapasowego skarbu narodowego, jakim są prywatne kosztowności, powinni być tylko Polacy.

Z dzieł Łodzi

Dnia 13 stycznia 1919 roku Łódź po raz pierwszy witała w swych murach przedstawiciela rządu odrodzonej Rzeczypospolitej w osobie ówczesnego ministra pracy Bronisława Ziemińskiego, późniejszego zresztą prezydenta miasta naszego.

Min Ziemiński odbył szereg zebrań z przedstawicielami robotników i przemysłu, na których ustalono ogólne zarysy akcji pomocy bezrobotnym i zarysy akcji, mającej na celu uruchomienie etapami przemysłu łódzkiego.

13-go stycznia 1919 roku powołana została do życia w Łodzi pierwsza inspekcja pracy: pierwszym inspektorem pracy mianowany został inż. Lucjan Kopytowski, który objął spuściznę po tak zw. inspektorze fabrycznym inż. Lelewelu, przeniesionym do Częstochowy, drugim inspektorem pracy w Łodzi był inż. Wojtkiewicz, po śmierci którego miejsce inspektora pracy w naszym mieście piastuje obecny inż. Wyrzykowski.

Styczeń
13
Piątek

Dziś Weroniki
Jutro Hilarego
Wschód słońca 7.40
Zachód słońca 15.49
Wschód księżyca 1.18
Zachód księżyca 11.21
Długość dnia 8.08
Przybyło dnia 0.29

Krótkie wiadomości

DALSZE NASILENIE GRYPY zanotowano w Łodzi w wyniku panujących pogód. Według prowizorycznych obliczeń liczba chorych w Łodzi wynosi obecnie około 40.000 osób. Apteki ubezpieczalni społecznej wydają dziennie ponad 10.000 leków. Lekarze ubezpieczalni przeciążeni są formalnie pracą.

LUSTRACJA SANITARNA TARGOWISK miejskich przeprowadzona będzie dziś przez władze sanitarne. W pierwszym rzędzie zwrócona będzie uwaga na stoiska z artykułami spożywczymi, które powinny być czyste i higieniczne oraz wozy chłopskie, w których produkty znajdują się winny w specjalnie zabezpieczonych przegródach.

ZJAZD PRACOWNIKÓW IZB ROLNICZYCH odbędzie się w dniu 14 b. m. w Warszawie. Na zjazd wyjeżdża delegacja pracownicza w Łodzi, która zgłosi szereg wniosków w sprawie podniesienia rentowności gospodarstw rolnych oraz w sprawie podniesienia sprawności urzędowania w organizacjach rolniczych.

SYGNALIZACJA ŚWIETLNA, która ma być wprowadzona tytułem próby w Łodzi, zostanie zainstalowana ostatecznie w przyszłym tygodniu. Urządzenia sygnalizacyjne już są gotowe. Zainstalowane będą one na skrzyżowaniach ulic: Piotrkowskiej i Legionów oraz Narutowicza i Piotrkowskiej oraz Andrzeja i Przejazdu.

KONTROLA STANU ŚMIETNIKÓW w domach łódzkich przeprowadzona będzie przez lekarzy sanitarnych wydziału zdrowia. Jak wiadomo, w domach skanalizowanych muszą się znajdować przenośne śmietnice metalowe, w innych, śmietniki murowane lub drewniane, ale z zamkniętymi pokrywami, zabezpieczającymi lokatorów przed odorem i wyziewami.

DODATKOWA KOMISJA POBOROWA dla P.K.U. Łódź-Miasto I urzędować będzie w dniu 16 b. m. w wydziale wojskowym zarządu miejskiego przy Al. Kościuszki 19. Zgłosić się winni mężczyźni rocznika 1917 i starsi, którzy nie mają jeszcze uregulowanego stosunku do służby wojskowej, a mieszkają na terenie 2, 3, 5, 8, 9 i 11 komisariatów policji.

Goście w Łodzi

Prezes PKO dr. Gruber i prezes NTA. dr. Helczyński bawili w naszym mieście

W dniu wczorajszym bawili w Łodzi prezes P.K.O. dr. Henryk Gruber i prezes Najwyższego Trybunału Administracyjnego dr. Br. Helczyński, którzy odbyli szereg konferencji z przedstawicielami przemysłu w sprawie realizacji budowy Domu Polaka Zagranicą im. Marszałka Piłsudskiego w Warszawie.

B. pos. Kwapiński—prezydentem m. Łodzi?

C.K.W. P.P.S. przekazał samorządowe sprawy personalne swemu prezydium. — Wersja o kandydaturze prezesa komisji centralnej zw. zawodowych

Warszawa, 12 stycznia.

Dzisiaj przedpołudniem obradował w Warszawie Centralny Komitet Wykonawczy PPS. Przedmiotem obrad było zagadnienie polityki wewnętrznej, ze

szczególnym uwzględnieniem spraw związanych z odbytymi już wyborami samorządowymi, jak również zagadnienia związane z przygotowaniem wyborów samorządowych, jeszcze mających się odbyć.

Wbrew zapowiedziom, nie zajmował się CKW. PPS. zagadnieniami obsady personalnej tj. władz miejskich w tych miastach, w których PPS. bądź osiągnęła większość, bądź też liczyć może na uzyskanie miejsc w zarządach miejskich.

Decyzje na temat spraw personalnych oddano w ręce prezydium CKW. Jednakże, jak wynika z dyskusji, pragnęliby kierownicy PPS. najprzód zorientować się na temat możliwości rzeczywistego objęcia i prowadzenia samorządów miejskich, tam gdzie wybory przyniosły większość stronnictwu i grupom zbliżonym. W tej chwili CKW. PPS. nie posiada jeszcze w tej sprawie miarodajnych informacji.

Jak wynika z rozmów, odbytych z członkami CKW. PPS., przewidziana jest możliwość wysunięcia na stanowisko prezydenta m. Łodzi b. pos. Jana Kwapińskiego, prezesa centralnej komisji klasowych związków zawodowych.

Badanie protestów wyborczych

Delegacja P.P.S. u p. wojewody Józewskiego

Jak się dowiadujemy, wydział samorządowy urzędu wojewódzkiego już zajął się badaniem protestów wyborczych, zapoznając się z całokształtem materiału, motywami protestów oraz opinią głównej komisji wyborczej.

Dopiero po zakończeniu prac przez wydział samorządowy, zwolane zostanie przez p. wojewodę posiedzenie wydziału wojewódzkiego, na którym zapadnie ostateczna decyzja o uwzględnieniu lub odrzuceniu protestów.

Donosiliśmy już, że delegacja PPS i

klasowych związków zawodowych postanowiła udać się do p. wojewody w sprawie wniesionych protestów przeciwko wyborom, aby prosić o jaknajszysze załatwienie tej sprawy i zwołać nie pierwszego posiedzenia nowej rady. Dowiadujemy się obecnie, że audyencja wyznaczona została na wtorek, 17 b. mies.

Skład delegacji ustalony został następująco: b. poseł Jan Kwapiński jako przedstawiciel CKW. PPS i CKZZ, z ramienia PPS — pp. Szewczyk i Wachowicz, zaś z ramienia OKZZ — pp. Szczękowski i Goliński. (i)

Budżet Łodzi musi być uchwalony

najpóźniej do dnia 1. marca. — Jeżeli badanie protestów wyborczych się przedłuży, budżet będzie przedłożony tymczasowej radzie miejskiej

Duże zainteresowanie budzi obecnie sprawa załatwienia preliminarza budżetowego m. Łodzi na rok 1939-40. Jak wiadomo, w myśl ustawy, budżet miasta musi być uchwalony przez radę miejską do dnia 1 lutego, a najpóźniej w dniu 1 marca powinien być przekazany do zaawertowania władzom nadzorczym. Chodzi o to, by zarząd miejski nie był zmuszony do pracy w ramach prowizorium, a więc, by władze do dnia 1 kwietnia t. j. do początku nowego roku administracyjnego zdążyły budżet skorygować i zatwierdzić.

Zarząd miejski, który ma już preliminarz budżetowy opracowany, nie wie, czy poddać go pod obrady tymczasowej rady miejskiej, czy też czekać do ukończenia się nowej rady z wyboru. Gdyby nie zostały wniesione protesty—

sprawa nie nastroczałaby żadnych wątpliwości. W obecnej sytuacji jednak, kiedy w najlepszym wypadku rozpatrywanie protestów musi potrwać kilka tygodni, sprawa jest dość kłopotliwa — czekanie na ukończenie się nowej rady miejskiej mogłoby spowodować opóźnienie uchwalenia budżetu, co nie pozostawiało by wpływu na normalną gospodarkę miejską.

Jak nas informują, sprawa ta ma być ostatecznie zdecydowana w sobotę. O ile jutro okaże się, że badanie protestów musi potrwać czas dłuższy — prezydent miasta zwoła posiedzenie tymczasowej rady miejskiej i przekaże jej preliminarz budżetowy do rozpatrzenia.

Ministerstwo spraw wewnętrznych nadesłało do zarządu miejskiego obszer-

ną instrukcję, zawierającą wytyczne dla nowego budżetu na rok 1939-40. W okoliczności tym ministerstwo pisze, że w wyniku poprawy koniunktury gospodarczej zaznaczy się niewątpliwie znaczny wzrost dochodów. Mimo to jednak, samorządy muszą nadal ogólnie gospodarować. W wyjątkowych wypadkach w okręgach przemysłowych przyznawane mogą być pracownikom dodatki komunalne w wysokości 5 proc. poborów. W zakresie wydatków szczególną wagą zwrócona ma być na opiekę społeczną, budowę i konserwację dróg oraz budowę szkół powszechnych. W subwencjach, przeznaczanych przez samorząd, uwzględniona musi być Polska Macierz Szkolna.

Bardzo ciekawym szczegółem jest, że okólnik zaleca poprawę akcji tworzenia kas bezprocentowych, na co w budżecie ma być przeznaczona odpowiednia kwota.

Dalej okólnik nadmienia, że samorządy nie mogą nakładać wygórowanych opłat za swe czynności. M. in. do tegoż opłat od świadectw ubóstwa, które nie powinny być pobierane od osób, otrzymujących zaopatrzenia w wysokości do 60 zł. miesięcznie. (i)

Dwa samobójstwa

Ponura tragedia rodzinna rozegrała się wczoraj w Pabjanicach.

W domu przy ul. Żeromskiego 8 wyskoczyła z okna na wysokości drugiego piętra 70-letnia Katarzyna Gerdychowska. Lekarz stwierdził zgon.

Władze prowadzą w tej sprawie dochodzenie.

W domu przy ul. Młynarskiej 45 targnął się na swe życie 16-letni chłopiec.

Kazimierz P. pod nieobecność rodziców zażył sublimatu. Znalaziono go wiążącego się w bólach.

Lekarz pogotowia Czerwonego Krzyża umieścił młodocianego desperata w szpitalu w Radogoszczu. (i)

Dziury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: 3. Kon i S-ka (Plac Kościelny 6), A. Charemza (Pomorska 12), W. Wagner i S-ka (Piotrkowska 67), J. Zajackiewicz i S-ka (Plac Boernerów), Gorczycki (Przejazd 59), M. Epszajn (Piotrkowska 225), Z. Szymański (Przedzeczna 75), E. Szlindenbuch (Srebrzyńska 68).

BÓLE W NOGACH, REKACH, CAŁYM CIELE?

Natychmiast stosuj **KLEROL**

MAŚĆ I PŁYN DO KĄPIELI
PRZECIW REUMATYZMOWI I ARTRETYZMOWI

Nie należy ranić reumatyzmu i artretyzmu
Lecząc stawy—chronimy serce.

KLEROL — MAŚĆ WSYSY SIE CAŁKOWICIE W
PORY SKÓRNE, NIE BRUDZI NIE PLAMI

Dzięki rozpuszczalności Klerolu w wodzie, stosować go można do kąpeli

KLEROL DO NABYCIA W APTEKACH I SKŁADACH APTECZNYCH

Pełna tabela wygranych

6-go dnia ciagnienia IV-ej klasy
43 Loterii Państwowej
(TABELA NIEURZĘDOWA
BEZ GWARANCJI).

PIERWSZE CIĄNIENIE.

5,000 zł. — 74245.

75,000 zł. — 83168.

10,000 zł. — 35965, 91640, 137054, 138498.

2,000 zł. — 15364, 23914, 25438, 33337, 36461, 48379, 59778, 65013, 76574, 85661, 98130, 101294, 107676, 120763, 156993.

1,000 zł. — 1506, 4288, 5141, 12810, 13552, 14282, 15846, 24159, 24741, 25200, 32476, 35862, 47500, 52055, 54885, 55661, 63775, 74291, 79915, 80630, 84895, 101845, 101407, 108674, 111776, 113123, 116679, 120663, 124552, 127474, 128443, 133198, 133687, 136643, 136829, 139405, 141571, 146576, 148867, 148914.

Wygrane po zł. 250.—

37 151 95 98 236 306 83 465 93 635 84 710 19
838 990 1298 391 445 565 702 20 37 801 20 2103
315 50 579 962 3158 423 31 617 706 848 55 4067
523 66 69 621 869 74 912 19 5094 160 83 208 12
312 424 663 768 6122 633 733 839 962 7039 112
93 273 90 307 12 86 628 79 749 861 935 8035 73
117 30 76 80 88 447 52 504 98 703 813 42 45 67
75 931 9147 89 216 23 31 89 308 56 74 825 26 531
636 66 779 803 921

10038 45 358 67 429 556 619 723 35 807 70
972 11000 141 43 50 75 22 322 585 693 12231 308
725 27 871 932 13305 8 97 420 56 628 49 775 954
5 14019 51 104 249 406 22 24 60 637 80 745 60
823 4 94 939 52 93 15004 60 208 387 409 44 61
516 884 946 77 16141 47 58 250 333 57 66 409 49
504 737 826 94 17047 148 94 285 376 626 80 914
18061 102 50 216 34 332 19071 215 41 77 95 311
91 485 509 17 77 689 917

20055 147 62 200 356 82 435 595 798 817 45
62 21073 201 26 87 321 49 92 423 64 80 587 609
707 8 12 89 804 16 49 22002 22 39 73 164 275 451
75 7691 937 23049 276 365 82 602 68 888 984
24074 165 66 309 429 32 92 537 59 93 836 949
25137 319 26 540 689 743 907 41 26186 221 46
88 97 310 430 53 537 43 882 988 27016 110 224
459 85 90 531 700 43 853 64 98 28070 144 851
332 69 88 434 622 50 716 87 821 943 29231 70
88 307 495 610

30032 126 40 60 99 224 534 79 87 663 700 88
31016 70 10 343 408 85 581 615 20 38 803 18
32020 125 50 82 826 28 55 424 747 56 841
33058 74 96 136 204 318 48 87 542 808 33 993
34186 201 328 451 67 626 42 706 41 909 35108 15
251 364 700 34 36383 478 90 91 858 969 76 85
37023 91 96 117 76 312 42 46 408 15 20 503 783
57 75 858 956 81 38104 75 81 90 247 96 99 415
559 678 932 39 39019 50 192 93 308 34 419 35
638 703 62 816 993

4015 91 200 304 17 58 493 516 19 777 814 37
41030 121 57 324 65 510 38 97 698 840 944 81
42130 228 300 519 653 80 706 35 861 918 20 57
43005 90 165 99 206 26 67 78 472 516 666 720
820 58 962 44086 89 134 55 82 297 439 60 625
735 872 59 45021 47 151 94 222 465 72 583 709
827 86 902 50 69 46185 255 99 306 475 586 010
90347040 64 89 110 288 349 428 515 626 790 96
802 12 57 67 48082 309 14 412 68 94 511 55 797
855 922 49080 102 23 93 210 311 49 53 406 39 78
548 676 992

50049 189 34 46 521 97 741 74 996 51098 171
211 419 44 87 507 633 81 737 46 63 78 80 93 816
95 52123 80 246 362 495 99 563 637 708 931 45
53013 99 102 18 49 285 327 539 651 65
54037 108 63 306 448 910 83 550111 192 378 426
49 645 958 87 56012 192 251 312 42 466 96 641
702 62 57076 376 541 648 61 58330 536 663 766
90 803 87 96 59121 43 285 429 503 12 987 97
60114 34 69 79 200 455 532 602 19 22 61329

515 621 774 837 56 900 21 80 62114 617 19 79
700 838 909 49 63469 779 878 975 64005 74 110
48 58 312 31 40 408 12 803 50 626 760 76 996
65124 57 83 87 200 2 312 30 534 650 750 92
66155 310 91 465 598 924 42 55 67043 333 58 522
671 783 68026 60 203 388 537 77 604 30 63 702
812 46 994 69055 113 38 402 507 86 567 986

70141 90 238 312 34 98 525 622 826 58 927
33 71141 80 101 85 290 342 421 93 527 33 57
72137 150 320 55 415 80 521 744 978 73002 55 135
83 335 46 47 400 475 525 59 853 94 74067 80 161
95 039 402 64 91 603 822 54 75126 214 18 509 32
55 627 30 62 919 76031 59 115 87 326 91 910
77076 180 309 10 564 69 99 602 91 749 50 824
944 84 78170 229 84 328 64 82 417 75 85 86 665
91 737 831 81 79152 296 323 63 402 36 506 96
669 92 885

80013 99 102 18 49 285 326 539 651 65 820 913
61 81146 226 348 400 90 781 82115 348 63 99 617
852 83162 343 87 825 54 55 992 84105 261 94
365 533 32 53 725 842 85249 71 415 40 504 604
54 822 35 86044 265 536 93 985 87011 157 46 87
636 406 68 548 843 911 74 88294 320 691 820 85
89112 463 680 900 62

90069 76 204 85 422 565 77 734 815 980 91000
157 326 49 659 711 28 57 98 92057 232 95 347
402 90 756 58 883 93223 35 405 532 93 798 890
94161 250 376 480 688 888 99 934 48 95012 299

WIELKA WYGRANA 75.000 ZŁ. W ŁODZI.

Jak się dowiadujemy, wielka wygrana odbywającego się obecnie ciagnienia 4-ej klasy 43-ej loterii klasowej w kwocie zł. 75.000 padła wczoraj w Łodzi. Fortuna uśmiechnęła się tym razem 5 łodzianom, rekrutującym się z średnio-za-
możnych sfer. Szczęśliwy los Nr. 83168 nabyli oni w znanej ze szczęścia kolekturze N. Jatkka w Łodzi.

335 96 46 401 84 604 25 45 709 828 96098 219
317 426 52 94 748 94 898 97021 95 99 347 76 417
64 563 67 737 859 98050 68 148 246 464 755 869
86 99129 301 3 91 429 61 773 805 915 94
1000036 110 88 213 72 323 91 429 582 727 829
922 95 101150 128 672 837 901 17 102492 658 909
64 103134 255 84 338 618 840 74 969 104027 111
204 111 212 309 60 750 105040 124 50 71 315 437
48 63 90 526 671 81 96 97 775 78 106083 303 49
485 663 718 890 107062 124 240 433 520 30 686
802 944 47 93 108091 118 24 208 50 501 12 635
85 826 109005 42 130 34 47 219 394 465 90 584
615 17 30 892 95 978.

110098 185 279 375 456 71 697 9 954 98 111028
230 397 425 36 549 695 755 714 112023 72 167 305
548 113059 117 334 536 64 85 826 114624 859
115016 69 355 442 525 887 116025 162 81 300 494

Wielka wygrana 4-ej klasy

zł. 75.000

na Nr. 83168 padła wczoraj w słynnej Kolekturze

N. Jatkka

Piotrkowska 22

Piotrkowska 66

Nowomiejska 1

548 637 47 914 25 61 80 117007 56 120 68 291 456
512 63 93 650 51 782 895 118007 9 295 341 61 94
501 57 61 665 834 119242 54 368 70 528 931 79.

120087 289 99 373 531 70 916 121018 131 68
406 553 609 713 74 87 897 122001 173 564 70 602
18 88 714 851 123033 129 32 366 462 520 809 57
124112 315 93 400 20 30 64 525 674 85 749 803 93
948 56 125019 58 243 61 329 683 749 84 958 126055
201 22 393 484 558 62 98 127636 726 128094 118
228 338 56 727 46 79 94 129159 257 63 78 375 448
86 553 74 96 815 36 82 911 36 53 87.

130019 117 96 98 272 96 305 69 665 78 778 974
80 131234 353 61 600 769 802 34 79 900 30 36
132303 492 567 95 617 44 726 53 67 865 74 133009
83 58 490 92 505 928 134211 334 497 598 640 44
69 719 63 81 88 806 62 902 31 74 135048 446 748
62 915 136091 80 163 379 468 596 653 734 845 990
137027 191 309 42 45 62 699 895 955 138050 143
308 726 903 24 139121 78 334 48 83 519 70 606 76
83 94 786 842 45 46 926 928.

140223 61 85 92 333 462 582 633 65 773 842
141248 406 47 574 83 635 737 916 95 142007 94
187 219 32 75 325 514 94 615 143054 74 87 187
206 60 355 455 598 679 755 92 905 84 144026 41
46 66 67 287 325 595 651 145193 324 96 483 740
837 146073 82 158 208 318 59 534 83 627 62 98 776
869 147317 80 405 28 65 667 600 703 8 37 69 74
829 39 79 905 148908 268 74 324 654 731 936

149076 192 247 414 616 759 824 42 931 63
150097 99 227 28 85 446 502 656 68 716 843
79 912 151060 100 295 305 29 404 61 633 66 704
69 831 65 971 74 152064 79 99 174 257 70 369 517
153282 303 545 602 7 27 93 737 89 94 154382 426
525 698 767 855 937 86 155006 25 195 51 59 214
44 481 63 89 530 749 944 56 85 156156 259 509
24 29 417 850 929 66 95 157035 496 531 752 886
924 158003 28 62 178 272 669 96 722 882 159125
36 402 29 96 940.

90176 545 69 91290 161 694 92175 234 338 91
407 725 69 985 88 93426 680 761 94322 423 945
95123 265 753 852 96040 61 312 33 518 32 97658
898 98128 616 771 953 99555 731 858 920
100063 148 281 101441 90 807 951 102157 359
502 763 957 103129 339 553 736 45 869 104611
105440 106272 586 812 15 107404 511 625 949
108347 902 109013 396 737.
110157 309 469 500 651 807 924 36 111425 77
506 673 92 112262 424 937 113104 728 114367 544
601 701 115479 85 569 744 116401 780 934 117468
933 118023 420 667 790 821 119451 645 834 46.
120021 167 96 878 121015 194 289 364 66 534
51 73 605 927 122062 167 648 123168 298 371 823
124327 99 413 532 677 885 125045 81 270 725 48

DRUGIE CIĄNIENIE.

Wygrane po zł. 250.—

567 744 804 6 1143 218 38 361 473 573 733
2239 43 78 79 775 3934 66 207 428 4070 200 553

64 67 737 916 5048 88 165 442 98 779 963 48
6090 108 57 22 939 68 7081 128 457 90 580 885
8095 271 378 462 89 521 781 837 9392 510 35 42.
10131 467 964 11015 191 630 77 12053 164 297
605 8 87 726 964 91 13032 234 77 453 500 61 867
941 14181 633 977 15174 83 219 333 532 648 720
41 87 836 40 16116 238 506 11 948 17105 578 627
88 789 18160 329 540 650 907 19298 363 95 609
761.

20074 258 375 687 92 94 869 21011 83 167 428
49 654 738 852 22109 249 68 343 810 959 23089
170 434 554 70 749 908 65 73 24317 758 852 25318
24 639 26024 45 80 119 85 227 341 465 528 985
27047 106 273 315 28 56 831 28363 690 805 29322
465 644 803 81.

30167 722 929 31011 127 29 203 16 75 559 779
32095 517 34 778 808 11 992 33024 179 202 30

126384 491 659 91 800 35 36 127063 66 115 214
316 519 621 22 49 57 859 927 95 128019 42 101
24 210 667 129096 248 458 706 34 805.

130058 154 72 221 76 312 501 7 747 813 131242
309 494 515 865 132037 224 42 361 68 69 489 797
987 133008 270 551 134023 142 272 316 595 135371
522 603 81 897 136281 623 62 79 714 837 137009
319 50 138041 167 304 693 864 139007 498 717
78 808 930 34.

140409 31 575 89 649 52 89 872 141008 171 215
686 774 803 965 142016 26 320 563 799 143133
364 814 144218 509 36 145206 695 954 146102 20
56 70 86 707 958 147067 491 593 618 788 148234
48 342 149229 79 427 682 889 973.

150042 118 291 563 79 83 635 94 773 819 48
968 151063 161 349 419 152083 102 201 477 527 47
750 153132 302 22 95 503 666 953 154011 153 203
55 371 566 720 155074 146 407 64 634 156273 707
807 956 157252 329 89 916 158297 404 902 159221
316 461 99 765 914 20.

TRZECIE CIĄNIENIE.

20.000 zł. — 105058

10.000 zł. — 65128.

5.000 zł. — 31038 69158 136783

154747.

2.000 zł. — 4544 10236 18309 20454

22061 30200 41469 40118 44324 51336

51534 53802 57599 73599 79520 81459

93803 98832 101137 103161 104508

104850 107063 107136 117533 119309

120268 123278 126574 130386 133354

136625 137018 150361 151876 154887

157343.

1.000 zł. — 4047 6802 7629 11018

12128 12147 31440 33347 36938 38782

39712 40407 43348 46725 49935 50796

50928 52823 57791 58034 59113 61636

64120 65405 65543 66801

Zapraszali gości by ich upić i okraść

Przed sądem grodzkim odpowiadał w dniu wczorajszym Józef Gieraga i jego przyjaciel Stefan Kolasinski, zamieszkał przy ul. Granitowej 39, oskarżeni o to, że od dłuższego czasu uprawiali występny proceder, polegający na wciąganiu mężczyzn do swego mieszkania, gdzie ich potem okradali.

Gieraga, jak głosił akt oskarżenia, za wierała znajomości w restauracjach barach. Zapraszała potem, już podchmiele, mężczyzn do siebie, gdzie dalsza libacja, w liczniejszym przeważnie towarzystwie, doprowadzała upatrzonego do stanu kompletnej nieświadomości, lub do zaśnięcia. Właśnie wtedy oboje okradali swe ofiary.

Jeden z poszkodowanych — Mieczysław L., gdy się obudził bez 50 złotych i złotego zegarka, złożył meldunek w policję.

Występna para została zatrzymana. Gieraga skazana została na 8 miesięcy więzienia, a Kolasinski — na 6 miesięcy więzienia. (1)

CASINO
Pocz. 4, 6, 8, 10
STRACHY

FILM
O MIŁOŚCI
aktora
do girlsy
wg. powieści
MARII UKNIEWSKIEJ
W r. gł.
KARWOWSKA
BODO
ANDRZEJSKA
WGRZYN
CWIKLIŃSKA
WOSZCZEROWICZ

Walka o lepsze warunki pracy

Układ zbiorowy w przedsiębiorstwach autobusowych. Zjazd majstrów fabrycznych

W wyniku długotrwałych pertraktacji konflikt w przedsiębiorstwach autobusowych, który groził wybuchem strajku, został zażegnany i w dniu wczorajszym podpisano układ zbiorowy, z ważnością do 1 stycznia 1940 roku.

W myśl tego układu stawki płac ob-
sługi ustalone zostały następująco: szo-
ler I kategorii 58 zł. tygodniowo, II ka-
tegorii — 53,50, III b kategorii — 47, kon-
dutor I kategorii — 35,50, II kategorii —
30, wykwalifikowany pomocnik szofera
— 43 zł., niewykwalifikowany — 37.

Umowa zarejestrowana będzie dziś
w inspekcji pracy.

W połowie lutego odbędzie się w
Łodzi zjazd okręgowy członków zwią-
zku majstrów fabrycznych. W związku
z tym w poszczególnych sekcjach od-
będą się w najbliższych dniach zebrania
przygotowawcze. W nadchodzącą so-
botę odbędzie się zebranie sekcji prze-
działniczej, w niedzielę — sekcji tkac-
kiej, w przyszłym tygodniu — sekcji
zgrzebnej i wykończalniczej. Zebrania
te i zjazd okręgowy zadecydują osta-
tecznie, jakie będą dalsze losy akcji o
zawarcie układu zbiorowego.

W Domu Ludowym odbyły się wzo-
raj zebrania brukarzy i betoniarzy Ch.
Z. Z., na których omawiano sprawę zbli-
żającego się nowego sezonu robót inwe-
stycyjnych. Postanowiono zawczasu

„FOTOPLASTIKON“
Piotrkowska 17
Ostatnie dni
Dzisiejsza Palestyna
Fotoplastikon czynny cały dzień

Łódź otrzyma zaledwie 2 mil. zł.

na kredyty budowlane. — Komitet rozbudowy miasta nie poczynił nale- żytych starań celem uzyskania większych kredytów

Wysokość tegorocznych kredytów na budownictwo mieszkaniowe dla poszczególnych miast została ustalona w dniu wczorajszym. Za kilka dni Bank Gospodarstwa Krajowego powiadomi komitety rozbudowy miasta, jaką kwotę przeznaczono dla każdego ośrodka i wówczas rozpocznie się już przyjmowanie podań o pożyczki od osób zainteresowanych, by w pierwszych dniach lutego odpowiednie wnioski mogły być już przesłane do Warszawy. Chodzi o to, by kredyty rozprawdzone były tak wcześnie, by tegoroczny sezon budowlany mógł rozpocząć się jak najrychlej, gdy tylko pozwolą na to warunki atmosferyczne.

Ogólna kwota kredytów budowlanych na rok bieżący wynosi 43 miliony złotych. Z tej sumy Łódź otrzymać ma 2 miliony złotych. Podkreślić należy przy tym bardzo ważny szczegół, że akcję popierania budownictwa mieszkaniowego w roku bieżącym cechować będzie uprzywilejowanie budownictwa

GRUŻLICA PŁUC jest nieulegalną i corocznie, nie robiąc różnicy dla płeć, wieku i stanu, kosi miliony ludzi. — PRZY ZWALCZANIU CHOROBY PŁUCNYCH, BRONCHITU upoczywaj, męczącego kaszlu, GRYPY i t. p. stosuj p. lekarze — „BALSAM TRIKOLAN“ Gaseckiego, który ułatwia wydzielanie się płwociny, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel. — Sprzedają apteki.

małych mieszkań. Z kredytów będą mogły korzystać tylko te budowle, w których mieszkania są nie większe, niż 3 pokoje z kuchnią o ogólnej powierzchni 80 mtr. kw.

Zasada otrzymywania pożyczek nie została zmieniona. W dalszym ciągu wysokość kredytów dla naszego miasta wynosić będzie do 30 proc. kosztów budowy. Na remonty zaś starych domów, przebudowę mieszkań dużych na mniejsze oraz na instalacje wodociągowo-kanalizacyjne w dużych domach o małych mieszkaniach wysokość kredytów będzie mogła dochodzić do 75 proc. kosztorysu.

Winę za niedostateczne uwzględnienie interesów Łodzi przy podziale kredytów budowlanych ponosi niewątpliwie komitet rozbudowy miasta, który teoretycznie ma bardzo szeroki zakres czynności, ale w praktyce spełnia tylko funkcje rozdziału kredytów, nie czyniąc żadnych zgód starań, by Łódź otrzymywała takie kredyty jakie są jej istot-

nie potrzebne. Pamiętać należy o tym, że przyznanie zainteresowanej osobie kredytów w wysokości 30 proc. kosztorysu powoduje uruchomienie dalszych 70 proc. Jakże to ma znaczenie dla ruchu budowlanego w mieście, dodawać nie trzeba, tym bardziej, że właśnie ruch budowlany przyczynia się w głównej mierze do ogólnego ożywienia gospodarczego.

Komitet rozbudowy miasta nie próbował przekonać właściwe instancje, że należy bardziej energicznie wykorzystać koniunkturę i poprzeć inicjatywę prywatną, tym bardziej, że Łódź szczególnie dotkliwie odczuwała głód mieszkaniowy i każdy nowowznoszony dom mieszkalny był dla miasta wielkim nabytkiem.

Również w t. zw. polityce terenowej, która dla miasta posiada doniosłe znaczenie, niewiele zdziałano. Jedną z czynności komitetu rozbudowy miasta, w myśl ustawy z 22 kwietnia 1927 roku jest nabywanie gruntów pod budowę domów i na inne potrzeby rozbudowy miasta, budowa domów we własnym zarządzie, gromadzenie materiałów budowlanych drogą zakupu lub produkcji własnej. Tego komitet rozbudowy miasta nie czyni z braku funduszy. Ale starania o te fundusze nie są, z wyjątkiem sporadycznych wypadków, wcale podejmowane.

Komitet rozbudowy miasta nie może być wyłącznie komitetem rozdziału kredytów. Powołany do innych także celów, nie może ograniczać swej działalności tylko do rozpatrzenia i opinowania podań o pożyczki z BGK. Winien wszczynać interwencje na terenie banku i władz państwowych, winien czynić usilne zabiegi o to, by przyznawane fundusze odpowiadały pod względem wysokości podaniom o pożyczki. To jest podstawą działalności komitetu rozbudowy miasta i o tym należy pamiętać. (s.)

Bogactwa naturalne Tunisu

podniecają apetyt Włochów. — Gaje oliwkowe, złoża rudy żelaznej, pola zbożowe, sól, winnice

Wizyta Chamberlaina w Rzymie podsyła na nowo przygasła nieco w czasie objazdu Tunisu przez Daladier'a prasową kampanię włoską. Teraz półoficjalne pisma włoskie podniosły ton, obok argumentów historycznych, prawnych i innych umieszczają się groźby akcji militarnej, która miałaby poparcie drugiego końca osi — Berlina.

W pismach francuskich, które na ogół traktują żądania i groźby włoskie z odzieniem pobłażliwej ironii, omawiane są też możliwe plany akcji włoskiej przeciw Tunisowi. Od południa - wschodu z Trypolitani, miałoby wtargnąć w granice Tunisu sześć dywizji włoskich, marszerując w kierunku na Gabes, pierwszy

port z tej strony, położony przy linii kolejowej nadmorskiej. Natomiast od strony baz lotniczych w Sardynii (Cagliari), na Sycylii (Trapani i Augusta) oraz z Trypolisu miałyby zaatakować Tunisi eskadry samolotów włoskich. Ewentualnym atakom od strony morza i z powietrza stawiać czoło miałyby forty Bizerty i eskadry lotnicze stacjonowane w tymże porcie tunińskim. Południowa zaś granica Tunisu broniona jest przez silną linię fortyfikacyjną, t. zw. linie Maginot nr. 2, która została ostatnio rozbudowana, umocniona i obsadzona przez nowe oddziały wojska.

Ze Tunisu, poza jego wartością strategiczną na morzu Śródziemnym, może po-

budzić apetyt zaborczy innymi jeszcze walorami — nie w tym dziwnego. Krajen, zaniedbany, pustynny przed 80-ciu laty, stał się po zastosowaniu metod gospodarki europejskiej, po nawodnieniu, wprowadzeniu znacznych kapitałów i ustaleniu porządku, terenem wręcz bogatym, żyznym, dobrze zagospodarowanym. Nie brak Tunisowi bogactw naturalnych, które czekały tylko na racjonalną eksploatację; tak więc w okolicy Gafsy znajdują się bogate pokłady fosforu, których eksport w r. 1937 wyniósł 1.929.792 tony; w okolicy Sfaksu założono olbrzymie gaje oliwkowe, jedne z największych w Afryce, które w 1937 roku dały 16 i pół tysiąca ton oliwek; w gajach tych znajduje się ok. 7 milionów drzew oliwkowych, w okręgu Diabell - Derissa znajdują się bogate złoża rudy żelaznej, równie obfite jak kopalnie w Lotaryngii, dały one 974.000 ton rudy żelaznej i 26.717 ton ołowiu (1937 r.); w nawodnionych i użyznionych okolicach kwitnie uprawa zbóż, głównie pszenicy, których wyeksportowano w 1937 r. 19.530 ton; z lagun nadmorskich wybiera się sól, której eksport osiągnął blisko 150.000 ton, etc. etc. W okolicach miasta Bone ciągną się na wzgórzach nieprzerwanym łańcuchem piękne winnice. Całokształt gospodarczego życia w Tunisie pozwala ludności tubylczej zdobywać dla siebie środki utrzymania a pewne grupy społeczne osiągnęły wyższy stopień dobrobytu.

Bandyci napadli na sklep

Wrzucili do piwnicy sklepikarza i jego żonę, po czym postrzelili ich klienta

Warszawa, 12 stycznia.
W podwarszawskiej miejscowości Wolomin trzech bandyci wtargnęli wczoraj wieczorem do sklepu spożywczego Stefana Kubiaka. Właściciele sklepu, ludzie starsi, widząc wymierzone do siebie rewolwery, nie usiłowali się bronić, i oddali bandytom 800 zł. gotówka, kosztowności i futro.

Bandyci związali małż. Kubiaków, rzucili ich do piwnicy, znajdującej się pod sklepem i pobijawszy ich kolbami rewolwerów przystąpili do rewidowania

sklepu i mieszkania Kubiaków.

W tym momencie zjawił się zapóźniony klient, Jan Antosz, którego bandyci schwycili za ręce, chcąc ściągnąć go również do piwnicy. Kiedy Antosz stawiał opór, bandyci strzelili doń, raniąc go ciężko trzema kulami.

Na odgłos strzałów i na krzyk podniesiony przez Antosza, nadbiegli sąsiedzi Kubiaków. Bandyci rzucili się do ucieczki i znikli w ciemnościach. Pościg policyjny trwa.

Organizacja urlopów robotniczych

Dalsze informacje, dotyczące zbiorowych wyjazdów wypoczynkowych

Biurowi Wczasów Robotniczych w Łodzi nad-
syła nam następujące dodatkowe informacje,
uzupełniające komunikat wydany pod tytułem:
Co każdy o wczasach powinien wiedzieć.

1) ustalona zasada rozłożenia na tygodniowe
raty kosztów spędzenia urlopu za pośrednic-
twem Biura Wczasów Robotniczych w Łodzi,
dotyczy tylko pracowników zatrudnionych w
danych zakładach pracy.

Uczestnicy wczasów B. W. R., chcący wy-
jechać wraz z członkami rodziny będą musieli
przynajmniej na 2 tygodnie przed terminem wy-
jazdu wpłacić do BWR. całkowitą należność
za wyjazd i pobyt w ośrodkach wczasów,
zgłoszonych przez siebie członków rodziny
przy czym koszt ten będzie taki sam, jak i dla
pracowników.

2) w sprawie wyjazdu na urlopy dzieci,
Biuro Wczasów Robotniczych w Łodzi czyni
starania u odpowiednich władz, by uzyskać kre-
dyty, umożliwiające pokrycie kosztów wyjazdu
dzieci wraz z rodzicami, lub umieszczenie
dzieci na koloniach letnich w okresie urlopu ro-
dziców.

3) warunki zwrotu wpłaconych przez robot-
ników pieniędzy, w wypadku niemożności wy-
jazdu na urlop, są następujące:

a) w wypadku utraty pracy, robotnik otrzy-
muje całkowity zwrot wpłaconych składek po
wyczerpaniu ustawowych zasiłków z Funduszu
Pracy.

b) w wypadku choroby robotnika w okresie
jego urlopu, lub w wypadku choroby jednego
członka rodziny, zajmującego się prowadzeniem
gospodarstwa domowego i opieką nad dziećmi
— robotnik otrzymuje całkowity zwrot wpłacono-
nych składek, po zakończeniu okresu jego urlo-
pu i stwierdzeniu, że w czasie tym nie wyje-
dzał z miejscowości, w której pracuje.

c) w nieusprawiedliwionych dostatecznie
wypadkach, o ile robotnik zawiadomi BWR o
swojej rezygnacji z wyjazdu najpóźniej na 2
tygodnie przed wyjazdem, wpłacone przez nie-
go składki zostaną mu wypłacone po potrąceniu
25 proc. wpłaconej sumy, a przy późniejszym
zawiadomieniu 50 proc. wpłaconej sumy. Potrą-
cenia te wynikają stąd, że Biuro Wczasów Ro-
botniczych w Łodzi musi uprzednio zadatko-
wać miejsca w obozach i na letniskach. Wy-
cofanie się uczestnika spowoduje stratę zadat-
ku. Stratę tę może Biuro Wczasów Robotni-
czych w Łodzi pokryć z własnych specjalnych
funduszy jedynie we wspomnianych wyżej
wypadkach, jakie spotykały robotnika. Wszys-
tkie zwroty dokonywane będą przez Biuro
Wczasów Robotniczych w Łodzi.

Pożar w domu

przy ul. Piotrkowskiej 79

Wczoraj o godzinie 4-ej po południu
wybuchł pożar w domu przy ul. Piotrkowskiej 79.

Na miejsce wyruszył 6-ty pluton
straży ogniowej, który przystąpił do
akcji.

Okazało się, że w mieszkaniu Wein-
kole na II-im piętrze zapaliła się skrzy-
nia z węglem wskutek nieostrożnego
obchodzenia się z ogniem. Akcja stra-
ży trwała przeszło pół godziny. Straty,
jakie poniósł właściciel mieszkania, są
znaczące.

W tym samym czasie w końcu ulicy
Frębackiej 4-ty pluton straży wydoby-
wał konia z dołu, który przez nieuwagę
woźnicy wpadł do głębokiego rowu.
Konia W. Antczaka (Brzeska 18) został
ocalony. (gr.)

Nasz reporter zanotował:

Na ulicy Piotrkowskiej przed domem Nr. 61
wypadła z tramwaju 24-letnia Estera Rozenowaj
zamieszkała przy ulicy Marysińskiej Nr. 4. Po-
szkodowana odniosła rany tułowi.

Przed domem Nr. 1 przy ulicy Piotrkowskiej
65-letnia Augusta Lessler (Wrzesińska Nr. 62)
wypadła również z wagonu tramwajowego, od-
nosząc złamanie przedramienia. Pierwszej pomo-
cy udzielił jej lekarz pogotowia miejskiego.

Podczas prania bielizny uległa oparzeniu
47-letnia Rozalia Tudela, zam. przy ul. Drow-
nowskiej Nr. 19. Po uszkodzeniu odniosła rany
nóg i rąk. Lekarz pogotowia P.C.K. udzielił jej
doraźnej pomocy.

W mieszkaniu własnym przy ulicy Strzał-
kowskiej Nr. 5 uległa zacinaniu tlenkiem wę-
gla 45-letnia Marianna Grzanek, córka jej 20-let-
niej Heleny i syna, 18-letniego Zygmunta. Zaczadzo-
nych pozostawiono na miejscu w stanie bardzo
osłabionym.

Antonina Sikula, licząca lat 81, zam. przy
ulicy Pryncypalnej Nr. 20, spadła ze schodów
tego domu, odnosząc złamanie obu rąk i liczne
rany głowy. W stanie ciężkim przewieziono po-
szkodowaną do szpitala w Radogoszczu.

W bramie domu przy ulicy Magistrackiej 13
w koszyku znaleziono niemowlę płci męskiej w
wieku około 3-4 miesięcy. Dziecko przestano
do miejskiego domu wychowawczego — za matką
wdrożono poszukiwania.

2-letni Mirosław Świątaczak (Kraszewskiego
Nr. 50) wylał na siebie wrzącą zupę, odnosząc
oparzenia twarzy, szyi i klatki piersiowej. Dzie-
cko opatrzone na miejscu.

4) dokładny wykaz ośrodków wczasów
wraz z kosztami pobytu i przejazdu do danego
ośrodka, podany zostanie do wiadomości uczest-
ników przez BWR. po zakończeniu akcji zapi-
sów i po obliczeniu ilości zapisanych, po zorien-
towaniu się w życzeniach robotników oraz po
zawarciu umów z organizacjami, prowadzący-
mi ośrodki wczasów i letniska.

5) okres pobytu w ośrodkach wczasów usta-
lony jest na 6 lub 12 dni i koszt 12-dniowego
pobytu w najdroższych ośrodkach nie przekro-

czy wraz z przejazdem sumy zł. 35. —
W ośrodkach tańszych lub przy pobycie kró-
tszym koszt ten będzie odpowiednio niższy.

Biuro Wczasów Robotniczych w Łodzi or-
ganizuje w roku bież. tylko wczasy letnie.

7) Wszelkich dalszych informacji udziela
Biuro Wczasów Robotniczych w Łodzi, ul.
Główna 5, tel. 225-77, w godz. 9—13 i 17—20.
w soboty 9—14.

Biuro Wczasów Robotniczych
w Łodzi.

W dniu 12 stycznia zmarła nasza najukochańsza

B. P.

KLARA RAWSKA

zam. 6-go Sierpnia 36.

Pogrzeb odbędzie się w piątek z domu przedpogrzebowego, o godz. 1-ej po poł.,
o czym zawiadamiają zrozpaczeni

RODZICE, SIOSTRY, NARZECZONY,
SZWAGROWIE I RODZINA

Sprzedawał biały proszek jako... kokainę

Sąd skazał Krzykałę na 2 lata więzienia z zawieszeniem kary

Posterunek straży granicznej w Zduń-
skiej Woli został w drodze poufnej po-
wiadomiony, że Józef Antoszczyk i Ze-
non Raczyk poszukują nabywców na
kokainę.

Kokaina była niewątpliwie pochodze-
nia zagranicznego, z przemysłu. Ponadto
handel kokainą jest dozwolony jedy-
nie w aptekach i podlega specjalnej re-
glamentacji. W tych warunkach władze
zainteresowały się obu dostawcami ko-
kainy.

Jeden ze strażników przedstawił się
jako nabywca. W dniu 23 stycznia r. ub.
spotkał się strażnik z obu dostawcami
kokainy w restauracji w Łodzi. Na miej-
sce przybył również podkomisarz stra-
ży, któremu Antoszczyk pokazał słoik
z białym proszkiem, oświadczył, że jest
w nim kokaina i zażądał 812 zł.

Antoszczyk został zatrzymany, a
proszek — zakwestionowany.

Analiza zawartości słoika wykazała,
że nie była to kokaina, lecz t. zw. „an-
tifebina”, środek przeciwgorączkowy,
dziś już wyszły z użycia.

Dochodzenie doprowadziło do usta-
lenia, iż proszek ten przechodził z rąk
do rąk, stale jako kokaina, przy czym
jeden odsprzedawca odpowiednio pod-

wyższał cenę, sprzedając ją następcie-
mu.

Pierwszym, który się z nią pojawił
— był 28-letni Edmund Krzykała, za-
mieszkały w Ostrowie Wielkopolskim,
drugim zaś Hleoniem Nowak z Ostrze-
szowa.

Na dzień 3 listopada r. ub. wyzna-
czona była w sądzie okręgowym spra-
wa przeciwko wszystkim handlarzom
rzekomą kokainą. Na rozprawie Krzy-
kała się nie stawił. Sprawa jego zosta-
ła wyłączona, zaś pozostali skazani zo-
stali po roku więzienia z zawieszeniem
wykonania kary i na grzywny.

W międzyczasie został Krzykała uję-
ty i wczoraj toczyła się jakby druga
część tej samej sprawy, to jest jedynie
przeciwko głównemu aranzjerowi całej
afery — Krzykałemu.

Oskarżony nie przyznał się do winy
i wypierał się w ogóle udziału w afe-
rze.

Sąd okręgowy skazał go na dwa la-
ta więzienia z zawieszeniem i 300 zł.
grzywny z zamianą na 20 dni aresztu
oraz pozbawił go praw na lat 5.

Sąd podkreślił, iż w motywach napie-
cie zleń woli u oskarżonego. (I).

Już 996 tysięcy abonentów

liczy Polskie Radio.—Milionowy abonent otrzyma na ródę

W dniu 10 stycznia w kartotekach
Polskiego Radia zanotowano 996 tysięcy
abonentów.

Ponieważ dziennie przybywa w ostat-
nich dniach Polskiemu Radiu przeciętnie
po 2.000 abonentów — milionowego abo-
nenta Polskiego Radia spodziewać się na-
leży już w najbliższym czasie.

Milionowy abonent, jak wiadomo,

otrzyma premię w wysokości 4.000 zł.,
dwaj jego sąsiedzi z kartoteki abonen-
tów Polskiego Radia po 1.000 zł. Również
dwaj z pośród najstarszych abonentów
Polskiego Radia otrzymają 1.000-złoto-
we premie.

Dla upamiętnienia pierwszego miliona
abonentów radia w Polsce 100 szkół po-
wszechnych otrzyma odbiorniki radiowe.

Za nieumyślne spowodowanie śmierci

sąd skazał przedsiębiorcę mularskiego na rok więzienia

W dniu 14 sierpnia na posesji przy ul.
Kamiennej 17 wydarzył się śmiertelny
wypadek przy pracy.

W domu wykonywane były roboty
remontowe. W chwili, gdy na wysoko-
ści trzeciego piętra znalazł się mularz
Herczyński i gdy wciągnął deskę pod
rusztowanie — szczebel pod nieszcześli-
wym robotnikiem osunął się i Herczyń-
ski spadł, ponosząc śmierć na miejscu.

Władze przeprowadziły dochodzenie,
które doprowadziło do ustalenia, iż He-
rczyński spadł wskutek załamania się
przebitego szczebla.

Okazało się, iż za roboty odpowie-
dzialny był 72-letni Antoni Strzeszyński,
przedsiębiorca mularski.

Strzeszyński odpowiadał wczoraj
przed sądem okręgowym za nieumyślne
spowodowanie śmierci.

Sąd skazał sędziego już przedsię-
biorcę mularskiego na rok więzienia z
zawieszeniem wykonania kary na trzy
lata.

W motywach sąd zaznaczył, że za-
wiesił oskarżonemu karę tylko ze wzglę-
du na jego posunięty wiek. (I).

SALA FILHARMONII tel. 213-84.

Dziś w piątek, dn. 13 b. m. o godz. 9.15 wiecz.

UROCZYSTA PREMIERA

znakomitej komedii muz. pióra i oprac.
K. Cymbalisty p. t.

„BEI MIR BISTU SZEJN”

w wykonaniu czołowych sił sceny żydowskiej, a mianowicie Reginy Cukier, Maksa Perelman
Ch. Buzgana, M. Bern, J. Hochberg, D. Rubina, J. Rutenberg, K. Gutman, J. Szriftzecer, R. Sz-
ler, M. Szadowski i Sz. Zak. — Bilety do nabycia w kasie Filharmonii. W sobotę i niedzielę po
2 przedstawienia — o godz. 4.15 pp. i 9.15 w.

TEATR MIEJSKI

(Śródmiejska 15)

Dziś, w piątek, o godz. 8.30 wiecz. oraz w so-
botę o godz. 4-ej po poł. „Car Paweł” z Ludwi-
kiem Solskim.

TEATR POLSKI

(Cegielińska 27)

Dziś, w piątek, o godz. 8.30 wiecz. komedia
muzyczna „Nitouche”.

TEATR DLA DZIECI „KOT W BUTACH”

(Al. Kościuszki 57)

Jutro, w sobotę, o godz. 5-ej po poł. odbę-
dzie się przedstawienie bajki L. Krzemienieckiej
p. t. „Historia cała o niebieskich migdałach”.
„Niebieskie migdały” grane będą w bież. tygod-
niu jeszcze w niedzielę o godz. 12-ej i 4.15 po poł.

TEATR ŻYDOWSKI W FILHARMONII

Z dniem dzisiejszym rozpoczyna swe wystę-
py warszawski zespół sceny żydowskiej z Regi-
ną Cukier i Maksem Perelmanem na czele. Bile-
ty do nabycia w Filharmonii.

SZYMON GOLDBERG W FILHARMONII

W niedzielę, dnia 15-go b. m., o godz. 12.15
w poł. odbędzie się w sali Filharmonii koncert
Szymona Goldberga, który na kilka dni przy-
jeżdża do Polski i między innymi wystąpi z re-
citaliem skrzypcowym w Łodzi. Bilety sprzedaje
kasa Filharmonii.

PROGRAM ROZGŁOSNI ŁÓDZKIEJ
POLSKIEGO RADIA.

PIĄTEK, dnia 13-go stycznia 1939 r.

5.30—5.35: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”
5.35—6.35: Radosny dzień. — Muzyka poranna
(płyty). 6.35—6.50: Gimnastyka 6.50—7.00: Muzy-
ka (płyty). 7.00—7.15: Dziennik poranny. 7.15—
8.00: Muzyka (płyty). 8.00—8.10: Audycja dla
szkół. 8.10—11.00: Przerwa. 11.00—11.30: Audy-
cja dla szkół: „Jak Sing zgadł, że kula jest
świat” — słuchowisko dla dzieci starszych, oprac.
według Reida, w tłumaczeniu Kossuthówny.
w radiofonizacji Henryka Ładosza, z ilustracją
muzyczną Władysława Macury. 11.30—11.57: Gra
Fritz Kreisler (płyty).
11.57—12.03: Sygnał czasu i hejnał z Krakowa.
12.03—13.00: Audycja południowa. 13.00—14.00:
Przerwa. 14.00—14.50: Melodie z filmów dźwię-
kowych (płyty). 14.50—15.00: Łódzkie wiadomo-
ści giełdowe i odczytanie programu. 15.00—15.20:
„Legenda o św. Krzysztofie i o Małym Dzieciat-
ku Jezus”, audycja dla młodzieży w oprac. An-
ny Świerczyńskiej. 15.20—15.30: Poradnik sporto-
wy. 15.30—16.00: Muzyka obiadowa w wykona-
niu ORK. Rzgł. Katowickiej pod dyr. Jarosława
Leszczyńskiego. 16.00—16.08: Dziennik popoł-
dniowy. 16.08—16.20: Wiadomości gospodarcze.
16.20—16.35: Rozmowa z chórem i ks. kapłanem
Michałem Reksą (ze Lwowa). 16.35—17.00: Z pa-
mianych naszych pieśni. Wykonawcy: Janina
C. — sopran, Adam Mazanek — bas, Wacław
Geiger — akomp. (z Krakowa).
17.00—17.10: Dźwięczny sublokatorzy mrówek
— pogadanka — wygłosi Axel Stjerna (Wilno).
17.10—17.20: Nareszcie polskie wydanie Choro-
na — pogadanka — wygłosi W. Hulewicz.
17.20—17.45: Dawna muzyka skrzypcowa w wy-
konaniu Jerzego Stefana. Przy fortepianie Irena Ka-
piz-Stefanova (z Torunia).
17.45—18.00: Literatura przez mikrofon dla wszy-
stkich — „Syzyfowe prace” — Stefana Że-
romskiego.
18.00—18.20: Chór państwowego gimnazjum
miejscowego im. E. Szczanieckiej pod dyr. Józefa
Pawłowskiego.
18.20—18.25: Jak spędzić święto? — porad-
nik. Lw. Szumlewski.
18.25—18.30: Wiadomości sportowe lokalne.
18.30—19.00: „Teatr Bożego Narodzenia” — audy-
cja literacko-muzyczna w opracowaniu Ire-
ny Szymańskiej.
19.00—20.35: Koncert rozrywkowy. Wykonawcy:
Orkiestra Rzgł. Wileńskiej pod dyr. Wł.
Szczepańskiego, Olga Olga i Edward Ja-
kuś-Jakutis — śpiew, mały zespół manolo-
nistów „Kaskada” i akomp. (z Wilna).
20.35—21.00: Audycje informacyjne: Dziennik
wieczorny. Wiadomości meteorologiczne.
Wiadomości sportowe. Nasz program na
jutro.
21.00—21.15: Chór P. R. śpiewa.
21.15—22.30: Koncert symfoniczny w wyk. Orki-
stry Filharmonii Warsz. pod dyr. W. Bieł-
dajewą oraz Szymon Goldberg (skrzypce).
22.30—22.45: „Przeżycie religijne w dziele szt-
ki” — szkic literacki J. Andrzejewskiego.
22.45—22.55: Muzyka (płyty z W-wy).
22.55—23.00: Wiadomości bieżące.
23.00—23.05: Ostatnie wiadom. dziennika
czarnego. Komunikat meteorologiczny.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

20.00—DROITWICH: „Lakme”—op. Delibes.
20.15—FRANKFURT: „Niziny”—op. d'Albent.
21.00—BUDAPEST: Recital fortepianowy Be-
Bartoka.
21.00—MEDJAN: „Trittico Franceseano” —
Licinio Refice pod dyr. Kompozytora.
21.00P—ARIS P.T.T.: Koncert symfoniczny. Sol-
J. Thibaud (skrzypce).
00.15—RADIO PARIS: Koncert nocny.

ROZMOWY CHAMBERLAIN - MUSSOLINI

Premier Anglii nie poczynił Włochom żadnych ustępstw. — Mussolini pragnie zwołania konferencji „czterech”

Rzym, 12 stycznia.

(PAT). Po audiencji u Wiktora Emanuela 3-go premier Chamberlain i minister Halifax zatrzymani zostali przez króla na śniadaniu, w którym wzięli m. in. udział następca tronu ks. Piemontu i szef rządu Mussolini.

Z pałacu kwirynalskiego goście angielscy powrócili do Villa Madama, skąd po pewnym czasie pojechali na forum Mussoliniego, aby być obecnymi na popisach gimnastycznych młodzieży liktorskiej. Premier Chamberlain zajął miejsce w łoży Mussoliniego, w tej samej łoży znajdowali się: minister Halifax, minister Ciano oraz sekretarz generalny partii faszystowskiej Starace.

Po południu od godz. 17.30 do godz. 18.45 odbyła się w Pałacu Weneckim druga rozmowa premiera Chamberlaina z Mussolinim, w której udział wzięli również minister Ciano i minister Halifax.

Wieczorem goście obecni byli na galowym przedstawieniu w Operze Królewskiej, po czym brytyjskich mężów stanu podejmował kolacją minister spr. zagr. Ciano.

Jutro premier Chamberlain w towarzysztwie min. Halifaxa złoży wizytę Pałacu w Watykanie. Po wizycie posel angielski przy Stolicy Apostolskiej wyda na cześć premiera Chamberlaina i min. Halifaxa śniadanie, w którym wezmą udział wybitni dostojnicy watykańscy.

Rzym, 12 stycznia.

(PAT). W kołach, zbliżonych do delegacji brytyjskiej, panuje przekonanie, że dzisiejsza po południowa konferencja Mussoliniego z Chamberlainem, przeprowadzona w obecności ministra Halifaxa i ministra Ciano, zakończyła najważniejszą część rozmów rzymskich.

Koła te podkreślają, że rozmowy toczyły się w atmosferze wyjątkowo serdecznej i ujawniły pomyślny rozwój stosunków włosko-brytyjskich.

Jeśli chodzi o inne zagadnienia, jak sprawy związane ze sporem włosko-francuskim, w kołach angielskich daje się słyszeć pogląd, że premier Chamberlain nie przybył do Rzymu jako mediator.

Dentyści - Żydzi

usunięci z gdańskiej Kasy Chorych

Gdańsk, 12 stycznia

(PAT). Gdańskie kasy chorych odebrały dentyści Żydom prawo leczenia swych członków. Ponieważ dentyści Niemcy nie przyjmują pacjentów żydowskich, senat ustanowił dwóch dentyстів Żydów, jednego w Gdańsku, drugiego w Sopocie, którzy leczyc będą pacjentów Żydów.

Obiad galowy na Zamku

Warszawa, 12 stycznia.

(PAT). W czwartek wieczorem Pan Prezydent Rzeczypospolitej z małżonką podejmowali obiadem na Zamku Królewskim w Warszawie szefów misji dyplomatycznych. W obiedzie wzięli udział: Marszałek Polski Edward Smigły-Rydz, marszałek Sejmu W. Markowski, wicepremier E. Kwiatkowski z małżonką, minister spr. zagr. J. Beck z małżonką.

Obóz przeszkoleniowy dla 5 tys. Żydów

założony w Anglii

London, 12 stycznia

Rząd angielski udzielił zezwolenia na urządzenie obozu dla 5.000 Żydów niemieckich w wieku od 18 do 45 lat, którzy odbywać będą w Anglii przysposobienie do dalszej emigracji do krajów zamorskich.

„Times” w artykule wstępnym proponuje powołanie specjalnego ministerstwa dla spraw uchodźców.

diator i dlatego rozmowy, przeprowadzone z Mussolinim na temat spraw francuskich miały przede wszystkim charakter wymiany poglądów, mających na celu dokładne poznanie wzajemnych stanowisk.

W toku rozmów, odbytych z Chamberlainem, jak twierdzą koła angielskie, Mussolini nie przedstawił premierowi

brytyjskiemu żadnych konkretnych żądań. Również nie może być mowy o odrzuceniu przez Chamberlaina jakichkolwiek postulatów Włoch. Szczegóły rozmów otoczone są dotychczas tajemnicą.

London, 12 stycznia

(PAT). Wiadomości korespondentów pism angielskich z Rzymu zgodne są co do tego, że wczorajsza rozmowa między

dzi Chamberlainem a Mussolinim miała wyjątkowo serdeczny charakter, równocześnie jednak podkreślają, że rozmowa ta była bardzo ogólna i że przeważnie mówił Mussolini, Chamberlain zaś ograniczył się tylko do wysłuchania poglądów, rozwijanych przez Mussoliniego. Z tej rozmowy o charakterze ogólnym dwa punkty miały się specjalnie skrytykalizować: 1) Mussolini jest bardzo powściągliwy w omawianiu sprawy wojny domowej w Hiszpanii, uważa bowiem, że już wkrótce gen. Franco odniesie całkowite zwycięstwo i dlatego nie chce dziś w sprawie Hiszpanii angażować się w żadnym kierunku, 2) Mussolini wyraźnie pragnie, aby Chamberlain użył swego wpływu bądź jako mediator w stosunku do Francji, bądź też jako inicjator nowej konferencji 4-ch mocarstw, celem omówienia sytuacji europejskiej w ogóle, a politycznych aspiracji Włoch w Tunisie w szczególności. Jak dotychczas, Chamberlain nie miał dać podobno Mussolinemu żadnych konkretnych wskazówek, jaka będzie polityka Wielkiej Brytanii.

Francja nie ustąpi wobec gróźb

Oświadczenie Herriota

Paryż, 12 stycznia.

(PAT). Na dzisiejszym posiedzeniu Izby Deputowanych przewodniczący Herriot wygłosił przemówienie, w którym podniósł przywiązanie Francji do pokoju oraz jej gotowość do porozumienia ze wszystkimi krajami.

„Nie oznacza to wszakże — oświadczył mówca — chęci ustępowania wobec gróźb. Wójt naród nie pozwala na handlowanie jego granicami, lecz ich broni”.

Herriot z naciskiem podkreślił, iż granice imperium francuskiego są nietykalne, poczynił zaapelował do patriotyzmu świata pracy, by poczynił heroiczny wysiłek, celem zapewnienia należytego dobrodzenia Francji.

Po pesymistycznej charakterystyce obecnego stanu umysłów w świecie, Herriot złożył hołd Ojcu Świętemu „który wznowił tradycję wielkich Papieży, obrońców uciśnionych i pokrzywdzonych” oraz prezydentowi Rooseveltowi za obronę ideału wolności.

Olbrzymi program zbrojeniowy Ameryki

450 milionów dol. na armię lądową. — Wzmocnienie baz morskich na obu oceanach. — Budowa nowych fabryk samolotów

Waszyngton, 12 stycznia

(PAT). Prezydent Roosevelt wygłosił na posiedzeniu kongresu przemówienie, w którym zalecił natychmiastowe uchwalenie kredytu w wysokości 552 mln. dolarów, sumy niezbędnej koniecznej do postawienia na należytych poziomie obrony narodowej.

Całość kredytu miałaby zostać podzielona w sposób następujący: 450 mln. na armię, 65 na marynarkę, 10 na wykształcenie pilotów cywilnych, 27 zaś milionów na wzmocnienie garnizonów wojskowych w strefie kanału panam-

skiego. Z 450 mln. przeznaczonych na armię, 50 mln. należałoby zużyć na budowę nowego typu samolotów, przy czym seryjna produkcja tych aparatów pozwoliłaby na wybudowanie 3-ch tysięcy nowych samolotów.

Roosevelt przeznacza 50 mln. na natychmiastowe otwarcie nowych wytwórni samolotów, przy czym aparaty produkowane przez nie przeznaczone zostaną do wzmocnienia obrony Alaski, wysp Hawajskich, Kanału Panamskiego i Portorico, 110 mln. z 450-ciu przeznaczonych dla armii, zużytkowane zostanie na

na zakup dział przeciwlotniczych i przeciwczołgowych, lekką artylerię i maski gazowe.

8 milionów posłuży na wzmocnienie fortyfikacji na wyspach Hawajskich i na obszarze kanału Panamskiego oraz pozwoli na wybudowanie na tym obszarze nowych dróg strategicznych. Z 65 mln. dol. przeznaczonych dla marynarki, 44 zużytych zostanie na wzmocnienie baz morskich na obydwu oceanach, 21 zaś milionów na budowę wodno samolotów. 10 mln. rocznie przeznaczonych zostanie na wykształcenie 20-tu tysięcy pilotów cywilnych, rekrutujących się z pośród młodzieży uniwersyteckiej. Prócz tego zażądał Roosevelt 27 tys. dolarów na wzmocnienie garnizonów oraz budowę nowych koszar w strefie kanału Panamskiego.

Rokowania handlowe z Sowietami

rozpoczną się 19 b.m. w Moskwie

Warszawa, 12 stycznia

Zapowiadane od dłuższego czasu rozmowy handlowe polsko - sowieckie, co do których punktacja została już ustalona w grudniu roku ubiegłego, rozpoczną się w dniu 19 b. m. w Moskwie.

Przedmiotem rokowań będzie rozszerzenie dotychczasowej wymiany towarowej pomiędzy Polską i Z. S. R. R., która w ostatnich latach kształtowała się niepomyślnie, wykazując dla Polski saldo ujemne.

Rozmowy polsko - sowieckie będą prowadzone za pośrednictwem delegata polskiego dr. Tadeusza Łychowskiego, naczelnika wydziału polityki handlowej i traktatu w ministerstwie przemysłu i handlu.

W skład delegacji sowieckiej wejdą przedstawiciele ludowego komisariatu dla spraw handlu zagranicznego „Wniesz torgu”.

W rokowaniach z Sowietami przewidziany jest również udział rzeczoznawców polskiej rady handlu zagranicznego.

Znowu strzały na granicy czesko-węgierskiej

Budapeszt, 12 stycznia

(PAT). Urzędowo donoszą, że dn. 10 b. m. wojska czesko-słowackie otworzyły ogień na gminę węgierską Barkaszo i jej okolicę. Ognia zaprzestano dopiero na skutek interwencji telefonicznej węgierskiego oficera łącznikowego. Rząd węg-

ierski zaprotestował jak najbardziej energicznie w poselstwie czesko-słowackim w Budapeszcie przeciwko nowemu pogwałceniu granicy, popełnionemu przez czesko-słowackie oddziały wojskowe.

Urzędnikom - członkom rad nadzorczych

nie wolno zawierać umów z przedsiębiorstwami państwowymi

Warszawa, 12 stycznia.

Premier gen. Sławoj-Składkowski rozesał do wszystkich urzędów centralnych okólnik, zalecający, by urzędnicy, wchodzący w skład rady administracyjnej i komisji rewizyjnej przedsiębiorstw państwowych nie zawierali z tymi przedsiębiorstwami w imieniu skarbu pań-

stwa umów, ani też nie przeprowadzali przetargów i nie przyjmowali dostaw.

Dla celów orientacyjnych poleca p. premier gen. Sławoj-Składkowski by we wszystkich urzędach sporządzic imienne listy urzędników, którzy są członkami rad administracyjnych przed przedsiębiorstwami państwowymi.

Lotnicy zbombardowali koncentrację Arabów

Jerozolima, 12 stycznia.

(PAT). Niedaleko od wsi Tulkarem angielscy lotnicy odkryli i zbombardowali silną koncentrację Arabów. Wkrótce potem przeszła do akcji piechota brytyjska. Dwóch Arabów zostało zabitych, a kilkunastu wziętych do niewoli.

Żydom na wyspie Rodos grozi deportacja

Paryż, 12 stycznia

Nadeszy tu wiadomości, że władze włoskie nakazały wszystkim Żydom zagranicznym opuścić Rodos przed 28 lutego, w przeciwnym razie grozi im grzywna i przymusowa deportacja.

Prawie wszyscy Żydzi na Rodosie w liczbie 4.000 osób posiadają obce obywatelstwo.

Gen. Cedillo zabity

Mexico City, 12 stycznia.

(PAT). Dziś zginął w starciu z wojskami federalnymi osławiony generał meksykański, Saturnino Cedillo. Wojska federalne spotkały się z przybyłym oddziałem zbuntowanego generała w górzystej okolicy stanu San Luis Potosi. Po krótkiej walce oddział powstańczy został rozbity, a dowódca jego — generał Cedillo poległ.

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA“ z dnia 13 stycznia 1939 r.

Dział gospodarczy — tel. 211-66.

Umowy handlowe Polski Podwyższenie cenników o 40 procent rezultatem porozumienia farbiarń wigoniowych

Centralny Związek Przemysłu Polskiego ogłosił zestawienie umów handlowych Rzeczypospolitej Polskiej na dzień 1 stycznia 1939 r. Według tego zestawienia Polska posiada umowy handlowe z 23 państwami europejskimi, z jednym afrykańskim (prócz kolonii), z 5 państwami amerykańskimi i 6 azjatyckimi. Większość tych umów oparta jest na klauzuli największego uprzywilejowania.

Z Belgii i W. Ks. Luksemburgiem posiada Polska traktat handlowy beztaryfowy z grudnia 1922 roku i 2 układy dodatkowe, taryfowe z lat 1936 i 1937, z Bułgarią porozumienie prowizoryczne w sprawach handlowych i nawigacyjnych z roku 1925, z Czechosłowacją konwencję handlową i nawigacyjną taryfową z lutego 1934 r. i protokół dodatkowy z lutego 1938 r., z Danią traktat handlowy i nawigacyjny beztaryfowy z marca 1924 r., protokół ze stycznia 1934 r. i porozumienie taryfowe z maja 1934 r., z Estonią traktat handlowy i nawigacyjny beztaryfowy z lutego 1927 r. oraz protokół dodatkowy z lipca 1929 r., lutego i kwietnia 1938 r., z Finlandią traktat handlowy i nawigacyjny beztaryfowy z listopada 1923 r. oraz protokół taryfowy z czerwca 1934 i lipca 1936 r. i porozumienie taryfowe ze stycznia, marca i lipca 1938 roku.

Z Francją Polska ma traktat handlowy i nawigacyjny z maja 1937 i układ płatniczy z grudnia 1937 r. Z Grecją konwencję handlową i nawigacyjną, taryfową z kwietnia 1930 r. i protokół dodatkowy z marca 1938 r. Z Hiszpanią konwencję handlową i nawigacyjną z grudnia 1934 r., z Holandią traktat handlowy i nawigacyjny beztaryfowy z maja 1924 r. i konwencję taryfową z kwietnia 1936 r. Z Islandią traktat handlowy i nawigacyjny z marca 1924 r. z Jugosławią konwencję handlową z października 1922 r. i protokół dodatkowy z sierpnia 1930 r. Z Litwą Polska zawarła układ handlowy beztaryfowy oraz podpisała porozumienie o wymiarie handlowej i protokół taryfowy. Wszystkie te umowy nadsza datę 22 grudnia 1938 r. Z Lotwą Polska posiada traktat handlowy i nawigacyjny, taryfowy z lutego 1929 r. i protokół taryfowy z marca 1938 r. Z Niemcami umowę gospodarczą, taryfową z lipca 1938 r., z Norwegią traktat handlowy i nawigacyjny beztaryfowy z grudnia 1926 r., protokół dodatkowy taryfowy z kwietnia 1928, z marca 1933, ze stycznia 1935 r. i z marca 1936 r., oraz porozumienia z czerwca 1937 i września 1937 r. z Portugalią konwencję handlową i nawigacyjną z grudnia 1929 roku.

Z Rumunią ma Polska konwencję handlową i nawigacyjną, taryfową, z czerwca 1930 r., oraz protokół dodatkowy z lutego i lipca 1938 roku, ze Szwajcarią konwencję handlową beztaryfową z czerwca 1922 r., układ dodatkowy z lutego 1934 r., układ z listopada 1936 r., porozumienie z października 1936 r., protokół dodatkowy z grudnia 1936 r., układ z grudnia 1936 r., porozumienie dodatkowe z czerwca 1937 r. i układ z tej samej daty, protokół z grudnia 1937 i wreszcie porozumienie taryfowe z marca 1938 r. Ze Szwecją traktat handlowy i nawigacyjny, beztaryfowy z grudnia 1924 r., protokół taryfowy z października 1933 i z lipca 1936 r., oraz porozumienie taryfowe z marca 1938 roku.

Z Wielką Brytanią zawarła Polska traktat handlowy i nawigacyjny, beztaryfowy z listopada 1923 r. oraz układ handlowy uzupełniający taryfowy z lutego 1935 r., a dalej porozumienia w formie wymiaru not ze stycznia, marca, września, października 1937 r. i lipca 1938 r., z Węgrami konwencję handlową, taryfową z marca 1925 r., oraz 5 protokółów dodatkowych z grudnia 1928 r., marca 1930, kwietnia 1936, czerwca 1937 i czerwca 1938 r., wreszcie z Włochami konwencję handlową, beztaryfową z maja 1922 roku.

Wśród krajów afrykańskich tylko Egipt zawarł z Polską prowizoryczne porozumienie handlowe, beztaryfowe z kwietnia 1930 r. Jeśli chodzi o kraje amerykańskie to Polska posiada traktat handlowy, beztaryfowy z Argentyną, z sierpnia 1938 r., z Brazylią traktat handlowy, taryfowy z lutego 1932 r., z Kanadą konwencję handlową, taryfową z lipca 1935 r., z USA umowę handlową i nawigacyjną, beztaryfową z czerwca 1931 r. i z Urugwajem traktat handlowy i nawigacyjny, beztaryfowy z września 1938 roku.

Co się tyczy krajów azjatyckich, to Polska zawarła traktat przyjaźni, handlowy i nawigacyjny, beztaryfowy z Chinami w dniu 18 września 1929 r. Do umowy tej podpisano protokół dodatkowy w lipcu 1930 r. Z Indiami Polska ma konwencję handlową, beztaryfową z maja 1931 roku, z Irakiem prowizoryczne porozumienie handlowe, beztaryfowe z marca 1937 r., oraz umowę handlową z marca 1937 r., oraz trzy protokóły dodatkowe z kwietnia 1928 roku, listopada 1930 r. i maja 1934 r., z Japonią traktat handlowy i nawigacyjny, beztaryfowy z grudnia 1922 r. i porozumienie taryfowe z września 1938 r., a z Turcją konwencję handlową i nawigacyjną oraz osiedleńczą taryfową z sierpnia 1931 r. (pp).

W związku z podaną przez nas wiadomością o porozumieniu farbiarń wigoniowych, dowiadujemy się następujących dalszych szczegółów:

W dniach ostatnich powstała przy Związku Farbiarń Zarobkowych w Łodzi „sekcja kadziowo-indantrenowa“, grupująca następujące firmy: Bechtold P. i Seiler, Górski i A. Maurer, I. Krakowski, Juliusz Lohrer, E. Szmeller oraz Zjednoczona Fabryka Pończoch.

Wyżej wymienione firmy zawarły między sobą porozumienie. W pierwszym rzędzie postanowiono opracować cenniki, któreby obowiązywały wszyst-

kie bez wyjątku firmy należące do sekcji.

Firmy te przysłały do wszystkich zainteresowanych przedsiębiorstw przemysłowych, a między innymi i do producentów popeliny, cyrkularze wraz z nowymi cennikami. W cyrkularzach firmy zrzeszone zawiadamiają, że od dnia 1 stycznia 1939 roku obowiązywać już będą nowe cenniki.

Jak twierdzą producenci popeliny w Łodzi cenniki te są o 40 procent wyższe od cenników dotychczasowych.

Jednocześnie skartelizowane firmy zawiadamiają, że farbowanie przędzy,

wysłanej do farbiarń po 1 stycznia r. b. będzie liczone już według nowego cennika.

Jest rzeczą jasną, że cyrkularze skartelizowanych firm wywołały olbrzymie poruszenie wśród wszystkich zainteresowanych firm, które utrzymują, że podwyższenie w tak poważnym stopniu cenników w obecnej sytuacji jest nie tylko niepożądane, ale poprostu niedopuszczalne.

Wszyscy zainteresowani producenci popeliny w Łodzi, których podwyższenie cenników dotknęło w najsilniejszym stopniu, wystosowali w dniach ostatnich do sekcji kadziowo-indantrenowej pismo, w którym oświadczają kategorycznie, że nowego cennika nie przyjmują do wiadomości.

Jednocześnie domagają się popeliniarzy odesłania im farbowanej przędzy, którą dostarczyli firmom skartelizowanym w celu farbowania jeszcze w grudniu roku ubiegłego po cenach wówczas obowiązujących, nowy cennik nie może bowiem obowiązywać wstecz. (h)

Eksport przędzy wełnianej czesankowej wzrósł w roku 1938 o 9 procent

Na podstawie danych, uzyskanych w konwencji przedzali wełny czesankowej w Łodzi, wywóz przędzy wełnianej czesankowej wzrósł w roku 1938 w porównaniu z rokiem 1937 o 9 procent.

A mianowicie zamiast 1.460.000 kg. wyeksportowanych w ciągu roku 1937, wywieziono w roku 1938 — 1.580.000 kg. w tej liczbie do krajów europejskich — 1.070.000 kg., a 510.000 kg. do krajów zamorskich.

Zaznaczyć należy, że stosunek ten uległ w ciągu roku 1938 dalszej poprawie na korzyść krajów zamorskich, co rzecz jasna, dzieje się z korzyścią dla bilansu handlowego Polski na tym odcinku.

Jeżeli się zważy, że w roku 1938 ogólny wywóz włókienniczy w porównaniu z rokiem 1937 zmalał o blisko 25%, wysiłki eksporterów przędzy wełnianej czesankowej staną się tym bardziej godne podkreślenia. (h)

Zbieranie informacji przez urzędy skarbowe w sprawie wysokości obrotów

Związek Izby Przemysłowo-Handlowych zwrócił się do ministerstwa skarbu z prośbą o wydanie zarządzenia, wyjaśniającego w sposób autorytatywny, kiedy i jakie władze skarbowe powołane są do zbierania bezpośrednich informacji w firmach w sprawie wysokości obrotów i t. p.

Na skutek tego wystąpienia ministerstwo skarbu wydało okólnik z dn. 14. XI. 1938 r. regulujący kwestję zbierania informacji przez urzędy skarbowe.

W myśl przepisów okólnika urząd skarbowy, któremu brak jest do wymiaru podatków informacji może zwracać się o nie bezpośrednio do firm, w których zbieranie informacji zostało mu poruczone lub które w ogóle nie zostały objęte planem zbierania informacji, lecz

znajdują się w okręgu urzędu skarbowego.

W wypadku braku materiału informacyjnego odnośnie firm, nieobjętych powyższym wyliczeniem urzędy skarbowe obowiązane są zawsze zwracać się do biura informacyjnego Izby Skarbowej swego okręgu, które to biuro dostarczy żądanych danych.

Odstępstwo od powyższych przepisów dozwolone jest w wypadkach, gdy zachodzi konieczność uzgodnienia posiadanej już przez urzędy skarbowe materiału informacyjnego z twierdzeniami zainteresowanego płatnika i wtedy urzędy skarbowe mogą zwracać się bezpośrednio do każdej firmy o udzielenie informacji niezbędnych dla wyjaśnienia spornych kwestii. (pp)

Trzyletni plan gospodarczy Japonii przewiduje uniezależnienie kraju od dostaw surowca

Wiceprezes japońskiego biura planowania przedstawił nowemu gabinetowi trzyletni plan gospodarczy, opracowany na żądanie poprzedniego rządu księcia Konoye.

Plan ma na celu całkowite uniezależnienie Japonii — na wypadek potrzeby — od obcych dostaw surowcowych. Spodziewane jest, że gabinet obecny zaakceptuje plan, który przez rząd

poprzedni był oceniany pozytywnie.

Plan dotyczy przede wszystkim rozwoju przemysłów: metalurgicznego i chemicznego. Przewiduje on rozciągnięcie ścisłej kontroli państwowej nad tymi przemysłami, które będą korzystały z subsydiów i subwencji. Poza tym plan kładzie wielki nacisk na współpracę gospodarczą Japonii z Mandżurią i Chinami. (Pat).

Słabsza tendencja na bawełnę

W ciągu ostatniego tygodnia t. j. od dnia 3 do dnia 10 stycznia r. b. na wszystkich światowych giełdach bawełnianych notowana była tendencja słabsza.

Kursy zniżkowały zarówno na giełdzie bawełnianej w Nowym Yorku, jak i na giełdach liverpoolskiej oraz w Aleksandrii.

W ciągu tego okresu notowania bawełny w Nowym Yorku zniżkowały w granicach od 15 do 20 punktów, na giełdzie w Liverpoolu w granicach od 14 do 18 punktów, natomiast na giełdzie egipskiej w Aleksandrii, spadł gatunek Sakellardis w granicach od 60 do 75 punktów. Giza w granicach od 75 do 90 punktów, wreszcie gatunek Ashmouni w granicach od 40 do 55 punktów.

Zdaniem tutejszych agentów bawełnianych, w tej chwili trudno jeszcze przewidzieć, czy zniżka powyższa ma charakter stały, czy też przejściowy.

Reprezentanci handlowi w krajach zamorskich

Pierwsi wysłannicy na rynki zamorskie, subwencjonowani przez Komitet Zagranicznej Pracy Handlowej, powołani przez p. ministra przemysłu i handlu — wyjechali już z kraju.

Jeden z nich udał się do Boliwii, celem osiedlenia się w charakterze reprezentanta handlowego polskich firm eksportowych i importowych w La Paz, drugi zaś — do Zachodniej Afryki Miedzyzwrotnikowej, jako przedstawiciel jednego z warszawskich domów eksportowo-importowych.

Wszystkie formalności, związane z wyjazdem agentów załatwiła Rada Handlu Zagranicznego, zaś ich obsługę handlową oraz pomoc organizacyjną na rynku polskim powierzono Izbie Przemysłu-Handlowej w Warszawie.

Finansowanie robót publicznych w St. Zjednoczonych

Specjalny komitet Izby Reprezentantów Stanów Zjednoczonych uchwalił przeznaczyć 725 mln. dol. na finansowanie prac przez Works Progress Administration.

Zaznaczyć należy, że przedstawiciele rządu wysunęli w projektach kwotę 875 mln. dol. W tej chwili niewiadomo, czy rząd będzie chciał przeformułować swój punkt widzenia, czy też zgodzi się z ujęciem komitetu. (Pat).

Ograniczenia importowe w Turcji

Ze względu na to, że Bank Narodowy Czechosłowacji odmawia przekazywania należności z tytułu clearingu turecko-czechosłowackiego osobom, które znalazły się poza obrębem dotychczas granic Czechosłowacji, Turcja wstrzymała import wszelkich towarów, pochodzących z terytoriów, odebranych Czechosłowacji a przyłączonych do Niemiec, Polski i Węgier. (Pat).

Kursy porównawcze walerów

Warszawa, 12 stycznia.

Nazwa papieru	Dziś	Wczoraj	Przed mies.	Przed rokiem
30/a Inw. I. em.	84.25	84.—	83.25	78.75
41/2/a Wewn.	65.50	65.50	64.50	64.63
50/a Konwers.	68.75	69.—	68.25	66.50
Dolarówka	42.—	42.25	42.25	42.—
41/a L. Ziem.	64.75	64.25	62.75	64.—
50/a L. Warsz. 1933	73.75	73.38	71.75	69.50
50/a L. Łódz. 1933	65.25	65.38	63.75	63.—
Bank Polski	135.—	136.—	131.50	116.50
Lilpop	94.—	93.—	91.50	61.75
Zysardów	—	61.—	61.75	61.—

Adam Mandels

Dypl. księgowy-bilansista
PRZYJMUJE PRACĘ na godziny
UDZIELA PORAD
KORESP. POLSKA I NIEM.
Zgłosz. telef. 189-73
godz. 3-4.

Podaj, bratnia dłoń bezrobotnym: Złóż ofiarę na Pomoc Zimową

Gierda pieniężna

Warszawa, 12 stycznia.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-walutowej w Warszawie tendencja dla dewiz utrzymywana, przy obrotach bardzo małych. Notowano: Amsterdam 288.20, Bruksela 89.40, Londyn 24.76, Nowy Jork 5.29.13, Nowy Jork 5.29.50, Oslo 124.45, Paryż 13.98, Zurych 5.50. Bank Polski płać za dolary amerykańskie 5.26, kanadyjskie 5.21, floreny holenderskie 17.50, franki francuskie 13.92, szwajcarskie — 9.10, funty angielskie 24.67, guldeny gdańskie 99.75, belgijskie 89.15, korony norweskie 123.80, korony duńskie 110, korony szwedzkie 126.85, liry włoskie odcinki do 100 — 16.40, marki fińskie 10.65, marki niemieckie srebrne 81.

PAPIERY PROCENTOWE. Na rynku papierów procentowych tendencja była utrzymana przy większych obrotach 4 i pół proc. pożyczek. Notowano: 3 proc. inwestycyjna — 84.25, seria 91.75, II em. — 85, seria — 80, 4 proc. dolarowa 42, 4 i pół proc. węgierska 65.50, odcinki po 100 złotych — 65.75, 5 proc. konsolidacyjna 66.25, drobne odcinki — 66, 5 proc. konwersyjna 68.75, 5 proc. Warszawy z roku 1933 — 73.50—73.75, odcinki po 100 złotych — 73.25, 5 proc. Warszawy stare — 73, 4 i pół proc. ziemskie 64.25—64.75, 4 proc. ziemskie 53.25, 4 i pół proc. ziemskie poznańskie — 64, 5 proc. Częstochowy z r. 1933 — 64.50, 5 proc. Kalisza z r. 1933 — 60, 5 proc. Łodzi z r. 1933 — 65—65.25, 5 proc. Łodzi z roku 1938 — 64, 8 proc. Przemysłu Polnego 78, 8 proc. pożyczka szkolna m. Warszawy 78.

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja była nieco słabsza, przy obrotach małych. Notowano: Bank Polski 135, Kukier 34.25, Węgiel — 66, Starachowice 47. W obrotach prywatnych: 3 proc. renta ziem — 54—53.75, po 500 zł — 59.50, Żyrardów 60.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ. Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: dolarówka 42.25, pożyczka inwestycyjna — 84.25, pożyczka inwestycyjna II-ga em. — 85.30, konsolidacyjna 66.50—66.25, pożyczka wewnętrzna — 65.50, Bank Polski 137.00—136.00. Tendencja zmienna.

Z GIEŁDY ZBOŻOWEJ W ŁODZI. Górczyca 43.00 — 45.00. Reszta notowań bez zmiany. Tendencja spokojna. Ogólny obrót 22 tony.

NOTOWANIA BAWELNY z dnia 11-go stycznia 1939 roku.

NEW YORK: Loco 8.80, styczeń 8.25, luty 8.30, marzec 8.30—8.31, kwiecień 8.19, maj 9.08, czerwiec 7.94, lipiec 7.81, sierpień 7.68, wrzesień 7.40, październik 7.40, listopad 7.42, grudzień 7.44.

NEW ORLEAN: Loco 8.50, styczeń 8.33—8.34, marzec 8.41, maj 8.17, lipiec 7.92, październik 7.48, grudzień 7.52—7.53.

LIVERPOOL: Loco 5.17, styczeń 4.82, luty 4.80, marzec 4.80, kwiecień 4.77, maj 4.75, czerwiec 4.69, lipiec 4.64, sierpień 4.58, wrzesień 4.52, październik 4.46, listopad 4.47, grudzień 4.50.

GIŻA: Loco 7.37, styczeń 7.04, marzec 6.91, kwiecień 6.96.

Łódź: Loco 7.32, styczeń 6.95, marzec 6.89, kwiecień 6.95, lipiec 5.99, wrzesień 5.99, październik 5.81.

BREM: Loco 9.84, marzec 9.09, maj 9.07, czerwiec 9.05, październik 8.95, grudzień 8.97.

ALEKSANDRIA Sakell: Styczeń 11.73, marzec 12.17, maj 12.61.

Styczeń: Styczeń 11.93, marzec 12.35, maj 12.65, czerwiec 12.64, listopad 12.66.

Asiowski: Luty 10.09, kwiecień 10.19, czerwiec 10.29, październik 10.36.

Łutego zapadnie decyzja w sprawie wpisu na listę adwokatów

Warszawa, 12 stycznia. Warszawska Rada Adwokacka postanowiła przesłać Naczelnej Radzie Adwokackiej wykaz 97 osób ubiegających się o wpis na listę adwokatów w okręgu apelacyjnym warszawskim.

Jak wiadomo, na okręg apelacyjny warszawski przypadło z listy kontyngentowej ministerstwa sprawiedliwości 8 miejsc na listę adwokatów. Naczelna Rada Adwokacka zbierze się w dniu 4 lutego r. b. i zadecyduje o wpisaniu 63 adwokatów z całego Polski, ale z wyjątkiem okręgu lwowskiego.

Dywidenda Banku Polskiego będzie utrzymana w granicach zeszłorocznych

W dniach 19 i 20 bm. odbędzie się doroczne posiedzenie rady Banku Polskiego. Porządek dzienny obejmuje między innymi sprawozdanie z działalności Banku w roku ubiegłym oraz bilansu na 31 grudnia 1938 roku wraz z rachunkiem zysków i strat. Ponadto rada Banku, na podstawie osiągniętych zysków, ustali projekt dywidendy, jak również wyznaczy termin walnego zebrania akcjonariuszy, które odbędzie się prawdopodobnie w pierwszej połowie lutego br. Jak informują Agencje „Iskra”, projektowana dywidenda od akcji Banku Polskiego będzie utrzymana w granicach roku poprzedniego. (Iskra).

Mussolini w roli „zbawcy” Żydów

„Times” i „Daily Herald” o problemie uchodźców

Londyn, 12 stycznia.

„News Chronicle” donosi z Berlina, że George Rublee podejmie przypuszczenie z marszałkiem Goeringiem i ministrem gospodarki Rzeszy Funkiem rozmowy nad propozycją, która była już w zarysach omawiana przez Normana i Schachta w Bazylei. Według tego planu mają być wyzyskane na rzecz emigracji żydowskiej, jak nabycie terenów, zakładanie przedsiębiorstw i transport, olbrzymie leżące bez obrotu fundusze Banku Wyjazd Międzynarodowych. Rublee i bazylejski komitet banku stoją jednak na stanowisku, że Rzesza winna ponosić część ciężaru, związanego z rozwiązaniem problemu.

Rzym, 12 stycznia.

W kołach dyplomatycznych w Rzymie sądzą, że rozmowy Chamberlain — Mu-

ssolini przyczynią się do posunięcia na przód rozwiązania problemu uchodźców w duchu wniosków amerykańskich, przedłożonych Mussoliniemu przez ambasadora Philipsa. W obecnym stadium problemu istnieje współpraca między Anglią a Ameryką. W pewnych kołach rzymskich sądzą nawet, że Mussolini sam poczyni pewne propozycje i że zechce nawet odegrać rolę, podobną do monachijskiej jako „producent pokoju”, zważywszy znane ambicje Mussoliniego do roli arbitra w kwestiach międzynarodowych.

Londyn, 12 stycznia.

W artykule wstępnym „Times” raz jeszcze podkreśla nagłą charakter konieczności pomocy międzynarodowej dla rozwiązania zagadnienia uchodźców. Komitet ewiański — zaznacza dziennik

— powołany został do życia do czegoś więcej niż tylko do wyrażania akademickich sympatii, jeśli jednak sentymenty nie nabiorą ciała, Evian stanie się świeżo pisanym okrutnym rozdziałem obłudy ludzkiej. Jest absolutnie bezużyteczne czekać i wypatrywać ewentualnych czynów Niemiec w sprawie uchodźców. Rząd angielski powinien wezwać administrację poszczególnych kolonii brytyjskich do niezwłocznego zbadań rzeczywistych możliwości kolonizacyjnych dla uchodźców, przy czym kolonie mają w tym względzie otrzymać wszelką możliwą pomoc ekspertów rządowych. Konieczne jest, aby możliwie najszybciej powołane zostało do życia gremium rzeczoznawców z energicznym szefem na czele, które by cały swój czas mogło poświęcić temu problemowi, który jest zbyt wielki dla wysiłków prywatnych i zbyt pilny, aby jeden rząd miał się oglądać na to co robią inne rządy.

„Daily Herald” zaznacza w artykule wstępnym, że gdyby nie polityka niemiecka konfiskowania całego prawie majątku emigrantów żydowskich, zagadnienie uchodźców dałoby się rozwiązać ze znacznie mniejszymi trudnościami i kosztem krótszego czasu. Pismo wyraża nadzieję, że w obecnych rokowaniach Niemcy przyczynią się do rozwiązania problemu, przez nie stworzonego. Jeśli się żąda pomocy innych państw, należy jej żądać przede wszystkim od Rzeszy.

Zarząd główny Z.N.P. nie ustępuje

Warszawa, 12 stycznia.

Związek Nauczycielstwa Polskiego zaprzecza, jakoby zarząd główny Z.N.P. miał zamiar podać się do dymisji przed upływem swej kadencji, która kończy się dopiero na początku 1941 roku.

Poza tym ZNP wyjaśnia, że członkowie ZNP mogą wprawdzie należeć do stronnictw politycznych, jednakże nie mogą w obrębie tych stronnictw tworzyć odrębnych zespołów nauczycielskich.

Znormalizowane zeszyty szkolne

Warszawa, 12 stycznia.

Od 1 września r. b. w całym państwie wprowadzone będą we wszystkich szkołach jednolite znormalizowane zeszyty szkolne dla młodzieży szkolnej. Każdy zeszyt opodatkowany będzie w wysokości 1 grosza na akcję popierania budowy szkół powszechnych. Zeszyty liczyć będą wszystkie po 16 kartek, przy czym okładki wykonane będą w różnych kolorach w zależności od klasy i wykładowego przedmiotu.

Bonnet jedzie do Genewy

Paryż, 12 stycznia.

(PAT) W sobotę wieczorem minister Bonnet wyjeżdża do Genewy. W niedzielę po południu min. Bonnet spotka się z powracającym z Rzymu ministrem lordem Halifaxem. Min. Bonnet powróci do Paryża we wtorek.

Konferencja Rublee z dr. Schachtem

Berlin, 12 stycznia

Pierwsza rozmowa Georgesa Rublee z dr. Schachtem trwała półtorej godziny. Terminu drugiej rozmowy nie ustalono. Rozmowy toczą się w atmosferze pesymistycznej.

SKOŁA KELNERÓW.

Związek Zawodowy Kelnerów w Łodzi pragnąc wszechstronnie wykształcić młode pokolenie pracowników gastronomicznych i podnieść poziom zawodu zorganizował szkołę zawodową dla uczniów-praktykantów kelnerskich. Program nauczania oprócz nauki teoretycznej i praktycznej w zawodzie przewiduje rachunkowość, estetykę sztuki kulinarnej, higienę, zasady żywienia, towaroznawstwo. Wykłady odbywają się w siedzibie Związku przy ulicy Głównej Nr. 31. Podkreślić należy, iż inicjatywa łódzkiego związku jest pierwszą tego rodzaju w Polsce.

Więści SPORTOWE

Nowe zwycięstwo włoskich szermierzy w Warszawie

Warszawa, 12 stycznia

W czwartek wieczorem odbył się w Warszawie drugi międzynarodowy mecz szermierzy z udziałem reprezentacji akademickiej Włoch.

Przeciwnikiem drużyny Italii była reprezentacja Warszawy. Zawody odbyły się w dwóch broniach: szabli i szpadzie. Włosi wygrali wysoko w obu broniach. W szabli pokonali Polaków 12:4, a w szpadzie 12 i pół : 3 i pół.

Z naszych zawodników w szabli Suski wygrał 3 walki z Pintone, Tamborna i Chimentim. Cztery punkty zdobył Kandziora z Chimentim. Mistrz świata Montana wygrał tym razem wszystkie swe walki.

Polacy walczyli w składzie: Suski, Kandziora, Nawrocki i Żelazko. Włosi wystawili Pintona, Tamborna, Chimentiego i Montanę.

W szpadzie punkty dla Polaków zdobyli: Burbo, bijąc Chimentiego i de Favento, oraz Nawrocki pokonał Marinio. Szlubowski zremisował z Fantonim. Pozostałe walki wygrali Włosi.

Polacy wystąpili w składzie: Burbo, Szlubowski, Czyżewski i Nawrocki, a Włosi — Fantoni, Marini, Chimenti, de Favento.

Zgon zasłużonego działacza sportowego

ś.p. Kazimierza Hemerlinga

Lwów, 12 stycznia

We Lwowie zmarł jeden z najbardziej zasłużonych działaczy sportowych starszego pokolenia ś.p. Kazimierz Hemerling, przeżywszy lat 80.

Zmarły był członkiem honorowym Związku Dziennikarzy sportowych R. P., prezesem honorowym Lwowskiego Towarzystwa Kolarzy i Motorzystów, członkiem honorowym Towarzystwa Zabaw Ruchowych, wiceprezesem „Czarnych”, prezesem honorowym Klubu Ciężkoatletycznego im. Zbyszko-Cyganiowicza, członkiem honorowym Okręgowego Wydziału Sędziów piłkarskich i wielu innych towarzystw sportowych lwowskich i poza lwowskich.

Ś.p. Hemerling był jednym z pierwszych i najbardziej popularnych zawodników Lwowa w szeregu gałęzi sportu. Pogrzeb odbędzie się w sobotę. Cześć Jego pamięci.

Dwa razy walczy Pisarski w Szwecji

Jutro, w sobotę, wyjeżdża do Szwecji znany kolarz łódzki Pisarski, reprezentant Polski w wadze średniej w meczu ze Szwecją. Pisarski w godzinach rannych udaje się do Kurla, gdzie spotka się z pleślarzami warszawskimi Rotholcem, Woźniakiewiczem i Kolczyńskim, następnie cała czwórka połączy się w Poznaniu z resztą ekspedycji. Z Poznania reprezentacja Polski wyruszy o godz. 14-ej przez Berlin do Sztokholmu. Pisarski walczyć będzie w Szwecji dwukrotnie: w niedzielę w meczu międzynarodowym Polska — Szwecja i w środę w drużynie, która wystąpi jako reprezentacja Warszawy.

Hokeiści ŁKS-u

jadą na rewanż do Wilna

W dniu jutrzejszym wyjeżdża do Wilna drużyna hokejowa ŁKS-u w celu rozegrania meczu rewanżowego o mistrzostwo Litwy z tamtejszym Ogniskiem. Ze względu na znaczne ocieplenie się wyjazd ŁKS-u na niedzielę do Wilna był niepewny, jednak stan lodu w Wilnie jest zupełnie dobry wobec czego wyjazd drużyny łódzkiej dochodził do skutku. ŁKS jedzie do Wilna w najbliższym składzie pod kier. p. Langego. W pierwszym meczu z Ogniskiem w Łodzi ub. niedzielę, jak wiadomo, wygrali hokeiści włocławscy w stosunku 5:2.

Przed wyjazdem na mecz z Ogniskiem ŁKS rozegra w dniu dzisiejszym na lodowisku KP. Zjednoczone przy ul. Przedzaimanowej 68 o godz. 19-ej mecz treninowy z KP Zjednoczone.

Czarni lwowscy zaproszeni przez K.P. Zjedn.

Mistrz hokejowy Lwowa „Czarni” został za kontraktowany na przyjazd do Łodzi przez KP. Zjednoczone.

Jeżeli warunki lodowe dopiszą przyjazd drużyny lwowskiej nastąpi już w najbliższy poniedziałek, przy czym rozegra ona na lodowisku przy ul. Przedzaimanowej 68 mecz towarzyski z KP Zjednoczone. „Czarni” należą do czołowych drużyn polskich, a w tym roku odnieśli oni parę zwycięstw na terenie Rumunii.

WIMA spada do klasy B

W związku z zakończeniem mistrzostw hokejowych łódzkiej klasy A do klasy B spada drużyna Wimy. Na jej miejsce nie zaawansuje żadna z drużyn B-klasowych, gdyż w stosunku do ogólnej ilości drużyn hokejowych w Łodzi liczba klubów w klasie A jest zbyt liczna i przez spadek Wimy zostanie ona zredukowana do trzech.

Rozgrywki hokejowe o mistrzostwo łódzkiej klasy B zostaną wznowione w przyszłym tygodniu.

Program spotkań na mecz Łódź—Śląsk

Na meczu bokserskim Śląsk — Łódź, który odbędzie się w niedzielę w Sosnowcu odbędą się walki następujących par: waga musza: Roman (Ł) — Jasiński (Ś), waga kogucia: Marcinowski (Ł) — Jarzembek (Ś), waga półciężka: Fagot (Ł) — Welgrün (Ś), waga lekka: Kowalewski (Ł) — Janas (Ś), waga półśrednia: Taborek (Ł) — Aklerman (Ś), waga średnia: Niewadził (Ł) — Wiedeman (Ś), waga półciężka: Moszkowicz (Ł) — Kolonko (Ś), waga ciężka: Pietrzak (Ł) — Wrazidło (Ś). Reprezentacja Łodzi wyjeżdża do Sosnowca w dniu jutrzejszym pod kier. wiceprezesa ŁOZB p. Ma niszewskiego.

Walne zebranie lekkoatletów

Walne zebranie Łódzkiego Okręgowego Związku Lekkoatletycznego odbędzie się w niedzielę 29 stycznia w lokalu KP Zjednoczone przy ulicy Przedzaimanowej 68 o godz. 9.30 w I i o godz. 10-ej rano w II-im terminie.

Warszawa, 12 stycznia.

(PAT) Jak się dowiadujemy w poaciągach międzynarodowych, kursujących przez Śląsk Zaolziański, wagony międzynarodowe przechodzące tranzytem przez Polskę na przestrzeni Czarna-Bogumin nie będą plombowane, lecz na czas ich przejazdu przez terytorium Polski będzie przydzielony tylko specjalny konwój celny. Sprawa ta będzie uregulowana analogicznie jak przy przejeździe pociągów niemieckich przez Polskę z Niemiec do Prus Wschodnich i z powrotem.

DBAJCIE O SVOJE ZDROWIE

Przy chorobach ŻOŁĄDKA, KISZEK, WĄTROBY, przy KAMIENIACH ŻOŁCOWYCH, WZDECIU BRZUCHA, ODBIJANIU SIĘ LUB SKŁONNOŚCIACH DO ZAPARCIA, stosuje się: „SZWAJCARSKIE GORZKIE ZIOŁA” Gaseckiego, naturalny łagodny środek przeczyszczający, ułatwiający funkcje organów trawienia, stosowane również przy nadmiernej otyłości. Sprzedają apteki i sklepy apteczne.

DR. MED.

JAN POLAKCHOROBY WEWNĘTRZNE
I ALERGICZNE

ul. Nawrót 7

Tel. 164-21

godz. przyjęć od 5-8.

LEKARZ - DENTYSTA

B. Nusbaumowa

PRZEPROWADZIŁA SIĘ na ul.

Gdańska 12

tel. 121-23.

DR. MED.

AL. KOPCOWSKI

Piotrkowska 8

Telefon 232-55.

DOKTOR

W. BALICKA

Sienkiewicza 52

(róg Nowot)

Nr. tel. 194-03

Choroby skórne i weneryczne
przyjmuje od 6-7.30 wiecz.

Dr. Jerzy

Tenenbaum

CHOR. WEWNĘTRZNE

powrócił i przeprowadził się na ul.

Piłsudskiego 23 tel. 213-10

przyjmuje od 5-7.

LEKARZ-DENTYSTA

F. KOPCOWSKA

Piotrkowska 8

Telefon 232-55.

DR. MED.

S. Kryńska

POWRÓCIŁA

Chor. skórne i weneryczne
(kobiety i dzieci)

Sienkiewicza 34 tel. 146-10

przyjmuje od 12-1 i od 3-4 pp.

DR. MED.

S. Kantor Specj. CHOR. SKÓRNYCH
I WENERYCZNYCH

ul. PIOTRKOWSKA 90

Telef. 129-45.

Przyjmuje od 8-2 i od 6-9 wiecz

w niedziele i święta od 8-2 do poł

„Czystość”przyjmuje cyklinowanie, drutowanie
troterowanie oraz sprzątanie biur,
pokoi. Czyszczenie szymb.

PIOTRKOWSKA 44. telefon 167-48.

Ceny konkurencyjne.

Kino „EUROPA”

Pocz. 4, 6 8, 10

DZIS
WIELKA
PREMIERA!!!Najnowsza rewelacja ekranów świata
reżyserii twórcy „Bengali” H. HATHAWAYA p.t.**ZEW POŁNOCY**FILM
WIELKICH
PRZYGÓDRewelacyjna obsada:
DOROTHY LAMOUR
GEORGE RAFT
HENRY FONDA
JOHN BARRYMORE
AKIM TAMIROW**KLEROL**przeciw REUMATYZMOWI
I ARTRETYZMOWIMaść i płyn do nabycia w aptekach i składach
aptecznych.**„PRASA”**MIESIĘCZNIK
ORGAN POLSKIEGO ZWIĄZKU
WYDAWCÓW DZIENNIKÓW
I CZASOPISMpod redakcją
STANISŁAWA KAUKI

TREŚĆ ZESZYTU.

Powstało Towarzystwo Wiedzy Prasowej.
Pierwsze Ogólne Zebranie Towarzystwa Wiedzy Prasowej.
Związek Wydawców wobec nowego prawa prasowego.
Skrz.: Nowi Marszałkowie Sejmu i nt.
Przedstawiciele prasy w Parlamencie.
F. G.: Prasa — propaganda — reklama.
Leon Sobociński: 60-lecie prasy polskiej na Pomorzu.
Leon Zieleniewski: Zachowane egzemplarze najstarszych czasopism polskich.
T. G.: Preliminarz budżetowy R. P. na okres od 1 kwietnia 1939 r. do 31 marca 1940 r.
Prace Związku Wydawców.
Organizacja i sprawy dziennikarskie.
Dziennikarze wobec dekretu prasowego.
Układ zbiorowy pracy w dziennikarstwie.
Ważne zgromadzenie członków Towarzystwa Wyższej Szkoły Dziennikarskiej.
Kronika Krajowa.
1848—1938. Jubileusz „Czasu”.

Cena zeszytu 1 zł.
Do nabycia w administracji „Prasy”, w większych księgarniach i
kioskach „Ruchu”.Prawo a prasa.
Prasa na szerokim świecie.Prenumerata roczna: w kraju
zł. 10.—, zagranicą zł. 12.—.
Adres administracji: Warszawa,
ul. Zgoda 8, m. 4.
Tel. 540-00. Konto rozrachunkowe
Nr. 751. Warszawa 1.**Matki**Zapisujcie
swe
niemowlęta
do

„Kropli Mleka”

Wyszedł z druku zeszyt 12/38 r.
(grudzień).**Lokale**

BIURO „POLRUCH”, Piotrkowska 89,
tr. 1 p., tel. 141-02, poleca wszelkiego
rodzaju mieszkania lokale handlowe,
sklepy, domy, place wille, pokoje ume-
blowane i garsoniery. Złatwia się
szybko i solidnie. 10

LADNIE umeblowany pokój dla jednej
osoby w czystym domu z wszelkimi
wygodami (centralne ogrzewanie) do
wynajęcia Al. Kościuszki 57/18. Ogła-
dać można od 12-4-ej. 28

W WILLI w ogrodzie umeblowany
pokój z oddzielnym wejściem do wy-
najęcia. 60 i 70 zł. miesięcznie, Gdań-
ska 94.

OD ZARAZ poszukiwane mieszkanie
2 pokoje z kuchnią z wszelkimi wy-
godami. Zgłoszenia telef. 174-33, 2-4
popoł. 15

4 POKOJE z kuchnią nowoczesne od
zaraz do wynajęcia, Pierackiego 17,
m. 6.

TANI pokój, wzgl. łóżko dla pojedyn-
czej osoby poszukiwane. Oferty sub.
Anna”. 16

DO WYNAJĘCIA lokal przy ul. Gdań-
skiej Nr. 38, róg Śródmiejskiej wyso-
ki parter 5 pokoi, kuchnia, wygodny i
2 służbowe na mieszkanie biuro kan-
celarie. Oferty: Giełda Zbożowo-To-
warowa, godz. 13-14, tel. 233-66. 14

**Nauka
i wychowanie**

75 GR. LEKCJA francuskiego. Dyplo-
mowana paryżanka udziela lekcji fran-
cuskiego. Lekcja. Konwersacja. Gra-
matyka. Tłumaczenie. Koresponden-
cja. Pomoc szkolna. Południowa 20,
m. 20 1-sza lewa of. parter.

**JEZYKÓW ANGIELSKIEGO, FRAN-
CUSKIEGO** — gruntownie udziela.
Gramatyka, literatura, konwersacja,
handlowa korespondencja. Tel. 262-70
w godzinach 2-3.

**RUTYNOWANA
NAUCZYCIELKA
MUZYKI UDZIELA
LEKCYJ GRY
FORTEPIANO-
WEJ**

(moskiewskie
konserwatorium)
oraz francuskiego
po dłuższym
pobyty w Paryżu
G. HURWICZ-
SZTYLLEROWA
Aleje 1-go Maja 9
m. 6.

ANGIELSKIEGO udziela rutynowana
nauczycielka Zawadzka 21, m. 8a, tronu
zastać od 4-8 po poł.

Rozmaite

BUDYNEK FABRYCZNY 1500 mtr.
kw. obecnie 3 zespoły przedziałni
całości lub oddzielnie do wynajęcia.
Informacje: Lipowa 50, m. 8, telefon
259-65.

POSZUKUJE współnika z gotówką
2000 zł. do wyrobów drzewnych. —
Oferty do Republiki pod „100”.

WILNIANIN ustosunkowany branży
galanterii, manufaktury przyjmie za-
stępstwo na okręg wileński. Zgłosze-
nia: Republika sub. „Wilnianin”.

Zagubione dokumenty

ZAGINAŁ prima weksel zł. 50.—, pl.
18.1.1939, wyst. Stefan Salomonowicz,
Brodnicza n/Drwęca, żyraniec E. Fla-
kowski, T. Finster, R. Graubęch i S-ka
i Szenker i S-ka, unieważnia się, J.
Lieberman, Ogrodowa 9.

ZAGINAŁ weksel na zł. 50, pl. 18.1.
1939 r. z wystawienia M. Wosk, 20.
A. Knobel, unieważnia A. Knobel,
Gdańska 24.

ZAGINAŁ kwit inkasowy z Banku
Kupieckiego - Kredytowego, Piotrkow-
ska 29, Nr. 667728 na weksel zł. 50.
pl. 5/1.39. R. Aronson, Kilińskiego 4.
ZAGUBIONO weksel z wystawie-
nia p. Jana Wajnerta na zł. 20.—, pl. 18.1.
1939. Weksel unieważnia, H. Waj-
kranc, Mielczarskiego 4.

**Kupno
i sprzedaż**

RESTAURACJE sprzedam w naj-
szym punkcie, Piotrkowska — Pa-
dlnowa, ew. wynajme na prowadze-
nie obiadów. Wiadomość: Południ-
4, wełniarnia, tel. 269-83.

DROBNE ogłoszenia w „Republi-
ce” są najlepszym i najtańszym środ-
kiem zeteknicia zainteresowanych.
Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub
lokatora. 2) znaleźć mieszkanie
pojedynczy pokój, 3) sprzedać
chomoch lub rzecz, 4) kupić co-
wiek okazynie, 5) dostać posadę
wyszukać pracownika — niechaj
da drobne ogłoszenie do „Republiki”.

**Cera moja
jest uratowana!**

— Nie mogę się nadziwić, jak
w tak krótkim czasie udało mi
się osiągnąć czystą i ładną cerę.
Jeszcze przed tygodniem prze-
kro mi było pokazywać się przy
laciółkom. Zmarszczki i plamy
na twarzy bardzo mnie szpeci-
ły.

Dzisiaj mam cerę piękną,
gładką. Teraz dopiero stwierdza-
m, jak szczęśliwa jest kobieta
posiadająca czystą, ładną cerę.
A wszystko mam do
wdzięczenia doskonałemu kremu
w biologicznemu „EUKUTOL”,
który mnie wprost uratował.
Krem biologiczny „EUKUTOL”
wciela starannie w skórę, dwi-
razy dziennie, rano i wieczorem.
Żadne niepogody, deszcze, wiat-
ry nie wpływają źle na moją cerę,
re, o jak jest ona pokryta
dowolnym kremem biologicznym
„EUKUTOL”. Cała tajemnica
doskonałości kremu „EUKUTOL”
polega na zawartości w nim
składników biologicznych i su-
tecznych surowców.

Polecam wszystkim Panom
stałe stosowanie kremu biolo-
gicznego „EUKUTOL”, który
najgorszej cery robi cuda! Krem
biologiczny „EUKUTOL” sta-
nowy być może do każdej ce-
ry. Do tłustej cery — krem
„EUKUTOL” s (matowy), do su-
chej, „EUKUTOL” e (tłusty).
Krem biologiczny „EUKUTOL”
do nabycia w każdej drogerii,
aptece i składach aptecznych.
Krem „EUKUTOL” kosztuje
0,75 gr.

Bez kremu biologicznego
„EUKUTOL” — niema racjonal-
nej KOSMETYKI.

LWOWIANIN poleca swoje usłu-
gom i osobom prywatnym w za-
nię wszelkich spraw na terenie
Łodzi i okolicy. Dzwonić tel. 147-50.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 45. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat Redakcji 127-24.
dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-44; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika”: 68-148 i 600-632.

**PRENUMERATA
„REPUBLIKI”**

w Łodzi zł. 4.—, za odosłanie do domu
40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową
w Polsce zł. 5.—, „Republika” i „Ex-
press” w Łodzi z odosłaniem do domu
zł. 7.— miesięcznie.
Konto rozrachunkowe Łódź 1, konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm. X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na
4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpał po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mmi. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na
stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubi-
nowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.—. Drobne za słowo 15 gr. najmniej
zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyj-
nym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabe-
laryczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Sluszne reklamacje beda uwzględniane
o ile wniesione beda najpóźniej w ciągu
tygodnia od ukazania się pierwszego
ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu
się drugiego z rzędu ogłoszenia tel. 42
mei treści co pierwsze. — Omyłki, które
zasadniczo nie zmieniają treści ogłosze-
nia nie upoważniają do żądania zwrotu
zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

REDAKTORZY tekstu redakcyjnego: na str. 1, 2, 3, 4 i 11 — Antoni Weiss, na str. 5, 6 i 7 — Bolesław Rawicz, na str. 8 i 9 — Szymon Gliński, na str. 10 — Mateusz Rosner, Redaktor Druk-
Literacko-Naukowego oraz pozostałych stron „Republiki” — Władysław Polak, Redaktor dodatku „Panorama” — Edmund Bartoszek, Odpowiedzialny za ogłoszenia i reklamy — Kon-
WYDAWCA: Wydawnictwo „Republika” Sp. z ogr. odp. — Oddito w drukarni własnej, Łódź, ul. Piotrkowska 42.